Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Факультет іноземних мов
Кафедра теорії і практики перекладу

Кваліфікаційна робота

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ТА АКЦЕНТІВ В УКРАЇНСЬКОМУ КІНОПЕРЕКЛАДІ

Спеціальність 035.041 Філологія
Освітня програма «Англійсько-український переклад»

Здобувача другого (магістерського)
рівня вищої освіти
Антимис Ілони Вікторівни

НАУКОВИЙ КЕРІВНИК:
кандидат філологічних наук,
доцент
Конкульовський Володимир Вікторович

РЕЦЕНЗЕНТ:
кандидат філологічних наук, доцент кафедри німецької філології
та методики навчання німецької мови
Яцюк Іван Ярославович

Тернопіль – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП……4

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІДТВОРЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ТА АКЦЕНТІВ У ПЕРЕКЛАДІ……..……8

1.1. Поняття діалекту та акценту у лінгвістиці……...……8

1.2. Соціолінгвістичний аспект перекладу діалектного мовлення…….13

1.3. Класифікація та функції діалектів та акцентів в англійській та українській

мовах……..…….17

Висновки до розділу 1…….25

РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ТА АКЦЕНТІВ У КІНОПЕРЕКЛАДІ……....28

2.1. Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження перекладу діалектного мовлення……....28

2.2. Стратегії, способи та особливості відтворення діалектів у кіноперекладі……..…...32

2.3. Критерії оцінки адекватності перекладу діалектного мовлення в кіно…….…39

Висновки до розділу 2……...……..43

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВІДТВОРЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ТА АКЦЕНТІВ У ФІЛЬМІ «ПРОФІ»……..…..46

3.1. Лінгвістичні особливості діалектів та акцентів у оригінальній версії фільму…….46

3.2. Аналіз перекладацьких рішень при відтворенні діалектів в українському дубляжі……....52

3.3. Збереження прагматичного потенціалу діалектного мовлення персонажів у перекладі…….….56

3.4. Труднощі відтворення соціокультурного компонента діалектів та акцентів……...60

3.5. Рекомендації щодо відтворення діалектного мовлення в українському кіноперекладі…….64

Висновки до розділу 3……..…69

ВИСНОВКИ……70

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ……...75

ДОДАТКИ…….……..89

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасному світі аудіовізуальний переклад відіграє дедалі важливішу роль у формуванні культурного простору, особливо в умовах глобалізації та поширення іноземного кінематографа. Сьогодні кіноперекладє не лише технічним процесом трансформації змісту з однієї мови на іншу, а й потужним інструментом міжкультурної комунікації, збереження національної ідентичності та формування мовного середовища країни.

Важливим елементом будь-якого фільму є мовна характеристика персонажів, яка часто охоплює діалекти, акценти, регіональні та соціальні мовні маркери. За їх допомогою автори кінострічок підкреслюють соціальний статус героїв, їхнє етнічне походження, професійну чи регіональну належність. Також вони створюють ефект автентичності та глибше розкривають характери. Неправильне або поверхове відтворення цих мовних особливостей у перекладі здатне не лише знизити якість кінопродукту, а й призвести до спотворення змісту, втрати комічного ефекту, культурних алюзій та особливостей авторського задуму.

Український кіноперекладе, який активно розвивається після здобуття незалежності та особливо інтенсивно – в останнє десятиліття, зіштовхується з викликом забезпечення не лише точного, а й стилістично й культурно адекватного перекладу. Це питання набуло ще більшої ваги в умовах сучасної інформаційної політики України, яка спрямована на посилення позицій української мови.

Фільм «A Working Man» є актуальним об'єктом для аналізу у цьому контексті, оскільки містить виразні мовні особливості персонажів, що відображають їхню соціальну приналежність, професійну сферу та особливості національного походження. Зокрема, у стрічці активно використовуються різні акценти та діалекти, які є важливою частиною комунікативної поведінки героїв і мають безпосередній вплив на сприйняття сюжету глядачем.

Відтворення цих мовних нюансів у перекладі українською мовою становить складне завдання для перекладачів, оскільки потребує врахування не лише лінгвістичних, а й соціокультурних аспектів. Крім того, українська мова має власну систему діалектів і регіональних мовних маркерів, що відкриває можливості для творчого підходу до передачі подібних елементів з оригіналу.

Об'єкт дослідження: процес аудіовізуального перекладу англомовного кінематографа українською мовою.

Предмет дослідження: специфіка відтворення діалектів та акцентів персонажів у кіноперекладі фільму «A Working Man» українською мовою.

Теоретичне значення результатів роботи полягає у поглибленні теоретичних уявлень про механізми та стратегії передачі діалектів і акцентів у процесі аудіовізуального перекладу.

Практичне значення результатів роботи полягає у можливості використання висновків та напрацювань дослідження у практиці українського кіноперекладу, дубляжу та субтитрування. Отримані результати можуть бути корисними для перекладачів, редакторів, фахівців з локалізації та викладачів перекладознавчих дисциплін під час підготовки студентів-філологів і перекладачів. Запропоновані рекомендації сприятимуть підвищенню якості україномовного кіноконтенту, збереженню смислового й стилістичного наповнення оригіналу.

Мета дослідження: проаналізувати особливості відтворення діалектів та акцентів у кіноперекладі фільму «A Working Man» українською мовою.

Для реалізації мети ми виконали такі **завдання:**

- Схарактеризувати поняття діалекту та акценту у лінгвістиці.

- Пояснити соціолінгвістичний аспект перекладу діалектного мовлення.

- Проаналізувати класифікацію та функції діалектів та акцентів в англійській та українській мовах.

- Зазначити загальнонаукові та спеціальні методи дослідження перекладу діалектного мовлення.

- Пояснити стратегії, способи та особливості відтворення діалектів у кіноперекладі.

- Схарактеризувати критерії оцінки адекватності перекладу діалектного мовлення в кіно.

- Проаналізувати лінгвістичні особливості діалектів та акцентів у оригінальній версії фільму.

- Зробити аналіз перекладацьких рішень при відтворенні діалектів в українському дубляжі.

- Пояснити збереження прагматичного потенціалу діалектного мовлення персонажів у перекладі.

- Зазначити труднощі відтворення соціокультурного компонента діалектів та акцентів.

Методи дослідження: метод аналізу та синтезу (застосовується для теоретичного осмислення поняття діалекту та акценту, аналізу соціолінгвістичних аспектів перекладу та узагальнення наукових підходів); порівняльно-зіставний метод (використовується для порівняння класифікації діалектів та акцентів в англійській та українській мовах); дискурс-аналіз (застосовується для виявлення функцій діалектного та акцентного мовлення у кінодискурсі); метод лінгвостилістичного аналізу (використовується для аналізу мовленнєвих особливостей персонажів фільму в оригіналі та перекладі); метод контекстуального аналізу (дозволяє враховувати ситуаційні, соціокультурні та прагматичні чинники у процесі аналізу перекладацьких рішень); емпіричний метод: спостереження та вибірка прикладів (використовується для добору і систематизації фактичного матеріалу з фільму «A Working Man» та його українського дубляжу; метод інтерпретації результатів (застосовується для узагальнення отриманих даних та формулювання висновків і рекомендацій).

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному аналізі проблеми відтворення діалектів та акцентів у кіноперекладі, який поєднує теоретичні, соціолінгвістичні та практичні аспекти. Запропоновано інтегрований підхід до класифікації та функціонування діалектів і акцентів в англійській та українській

мовах, обґрунтовано методологічні засади дослідження перекладу діалектного мовлення та визначено критерії оцінки його адекватності. На практичному рівні новизна проявляється у всебічному аналізі оригінальної версії фільму «Профі» та українського дубляжу, що дозволяє виявити ефективні стратегії перекладу діалектного мовлення та методи збереження прагматичного і соціокультурного потенціалу мовлення персонажів.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження були представлені в статті «Діалекти й акценти в українському кіноперекладі», опублікованій у «Магістерському науковому віснику», випуск № 44, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (72 позиції) та додатку. Загальний обсяг роботи становить 95 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВІДТВОРЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ТА АКЦЕНТІВ У ПЕРЕКЛАДІ

1.1. Поняття діалекту та акценту у лінгвістиці

Одним із ключових понять сучасної лінгвістики, зокрема соціолінгвістики та діалектології, є поняття діалекту. Діалект (від грец. Διάλεκτος – «говір», «розмова») розглядається як різновид мови, що існує в межах певної територіальної, соціальної чи етнічної спільноти [20]. Він характеризується комплексом специфічних лексичних, фонетичних, граматичних та інтонаційних особливостей, які відрізняють його від загальноприйнятої літературної норми тієї чи іншої мови. Діалекти виникають як результат історичного розвитку мов, ізольованого існування окремих мовних колективів, соціальної диференціації суспільства, а також через географічні, політичні та культурні чинники.

За словами А. Загнітка, діалект «позначає специфічні мовні засоби, стереотипові вживані в різних ситуаціях спілкування в межах однієї національної лінгвокультурної спільноти» [22, с. 146]. Визначення акцентує увагу не лише на територіальному чи соціальному вимірі діалекту, а й на його функціональному та культурному аспекті. Діалект у цьому розумінні виступає не просто мовною варіацією, а повноцінним інструментом комунікації, що відображає ментальність, світогляд і соціальну структуру спільноти.

Загалом діалектологія як окрема галузь мовознавства сформувалася у першій половині XIX століття, що було зумовлено зростанням наукового інтересу до регіональних мовних різновидів у країнах Західної Європи. Саме в цей період з’явилися перші лексикографічні праці, присвячені опису місцевих говорів, а також граматики, у яких систематизувалися особливості діалектного мовлення. Згодом вчені почали складати діалектні карти, на яких графічно фіксували територіальний поділ мови за регіональними ознаками. Важливу роль у розвитку діалектології відіграв і суспільно-політичний контекст доби: поширення ідей національного самоствердження, а також зростання інтересу до фольклору, традицій та культурної спадщини сприяли усвідомленню цінності

діалектів як складової етнічної ідентичності народу. Відтак діалекти почали розглядати не лише як мовне явище, а як частину духовного і культурного надбання окремих етнічних груп, що суттєво активізувало дослідження у цій сфері [67].

Загалом у межах соціолінгвістики виокремлюють такі різновиди діалектів:

- Територіальні діалекти – мовні різновиди, поширені серед носіїв, що мешкають у конкретних географічних регіонах. За Я. Бечко, територіальний діалект – це «різновид загальної для етносу мови (або ж відповідного варіанту полінаціональної мови), що є відносно однорідним у своїй структурній специфіці та масово вживаний на значній території» [5, с. 5]. Наприклад, у межах української мови традиційно виділяють три основні діалектні зони: північну, південно-західну та південно-східну. Усередині цих зон існують окремі говірки, які відрізняються між собою лексикою, фонетикою, граматикою та навіть інтонацією.
- Соціолекти – мовні різновиди, пов’язані із соціальним статусом, професійною належністю, рівнем освіти, віком чи іншими соціальними чинниками мовців. Прикладом можуть бути професійні жаргони, мова молодіжних субкультур, сленг різних соціальних груп тощо. Наприклад, соціолекти молодіжного середовища мають міжгруповий характер і проявляються у вигляді жартівливих, зневажливих або іронічних звертань і характеристик, що стосуються ровесників, товаришів, знайомих, викладачів або батьків [1, с. 5].

Також Я. Бечко зазначає, що формування діалектів у межах конкретної мови зумовлене низкою взаємопов'язаних чинників, які дослідники традиційно вважають основними. Серед них виокремлюють вплив сусідніх діалектів, взаємодію між літературною нормою та діалектним мовленням, а також появу нових мовних елементів, тобто інновацій, безпосередньо всередині самого діалекту. Дослідження діалектної системи відкриває широкі можливості для поглибленого розуміння історичних процесів розвитку мови, дозволяє

простежити її еволюцію від найдавніших етапів до сучасності. Крім того, аналіз діалектів допомагає краще усвідомити закономірності формування літературної норми, специфіку виникнення та функціонування соціальних і професійних мовних різновидів, а також територіальних діалектів і варіантів мови, що поширилися за межами основного мовного ареалу [6, с. 13]. Таким чином, діалектологія є важливим джерелом знань не лише про структуру мови, а й про соціокультурні процеси, що супроводжують її розвиток.

Варто також зазначити, що важливою складовою діалекту або окремим явищем, що часто виступає маркером територіальної чи соціальної приналежності мовця, є акцент. Акцент, відповідно до лінгвістичної традиції, розуміють як специфічний спосіб вимови слів і звуків, що вирізняє мовлення окремої людини чи групи людей. Іншими словами, акцент – це система фонетичних, інтонаційних та просодичних ознак, що формуються під впливом рідної мови, діалекту або іншого соціального чи культурного чинника.

А. Статівка наголошує, що, на перший погляд, передача акценту у процесі перекладу може здатися нескладним завданням, адже у кожного народу вже сформувалися певні стереотипи щодо того, як звучить мова представників інших культур. Проте на практиці це потребує від перекладача не лише знань фонетики, а й творчого підходу. Замість того, щоб механічно відтворювати поширені кліше чи наслідувати існуючі перекладацькі традиції, перекладач має розробляти власні стратегії передачі акценту, враховуючи як культурний контекст оригіналу, так і мовні особливості мови перекладу [51, с. 161]. Такий підхід дозволяє зберегти автентичність персонажів і водночас зробити їх мовлення зрозумілим та органічним для глядачів іншомовної авдиторії.

Також С. Лі зазначає, що акцент дозволяє слухачам ідентифікувати походження мовця, його належність до певної спільноти чи соціального класу, а також підтверджує відчуття приналежності самого мовця до цієї групи. Згідно з сучасними лінгвістичними дослідженнями, акцент відіграє роль соціального сигналу, що дозволяє миттєво зчитувати певну інформацію про співрозмовника, навіть за відсутності інших ознак. Саме тому в соціолінгвістиці його часто

трактують як своєрідний «знак належності» – «accent is a badge of identity» [68]. У багатьох культурах акцент стає не лише показником походження, а й способом збереження зв'язку з власною ідентичністю, навіть після інтеграції в інше мовне середовище.

Говорячи про різновиди акцентів англійської мови, слід зазначити, що їхнє формування зумовлене як географічними, так і історико-культурними чинниками. Внаслідок поширення англійської по всьому світу та тривалого мовного контакту з іншими мовами, англійська мова набула численних регіональних акцентів, що суттєво відрізняють мовців один від одного. До найбільш поширених і впізнаваних належать такі:

- Американський акцент (General American) є одним із найбільш відомих та широко використовуваних у світі. Водночас він має чимало внутрішніх регіональних варіацій, серед яких виділяють, зокрема, південний акцент, характерний для штатів Півдня США; середньозахідний акцент, який часто асоціюють із «нейтральною» англійською; а також новоанглійський акцент, поширений у штатах на північному сході США.
- Канадський акцент подібний за звучанням до американського, однак має власні відмінності, зокрема у вимові деяких дифтонгів та голосних звуків. Наприклад, явище «Canadian Raising» передбачає зміну звучання певних голосних у словах типу *about* чи *out*, що створює характерне для канадців звучання.
- Австралійський акцент відрізняється особливою інтонацією, розтягнутою вимовою голосних та зміщенням деяких фонем, що робить його легко впізнаваним. Існують внутрішні соціальні варіанти австралійського акценту, зокрема Broad Australian, General Australian та Cultivated Australian, які відрізняються за рівнем стандартності та соціального престижу.
- Новозеландський акцент, хоча й подібний до австралійського, має власні характерні риси, зокрема зсуви у вимові деяких голосних та унікальну інтонаційну модель, яка дає змогу чітко відрізняти його від інших акцентів Океанії.

- Ірландський акцент вважається одним із найбільш мелодійних і різноманітних. Його особливість полягає у виразній інтонації, варіативності вимови залежно від регіону (наприклад, північні та південні варіанти) та збереженні деяких рис, притаманних історичній гельській фонетиці [64].

Окрім перелічених, варто також згадати британські акценти, які самі по собі є надзвичайно різноманітними та варіативними, зокрема, RP (Received Pronunciation), який традиційно вважається стандартом «престижної» британської англійської, а також численні регіональні акценти – лондонський (Cockney), ланкаширський, йоркширський, шотландський тощо [64].

Загалом суттєва відмінність між поняттями діалекту та акценту полягає у рівні мовного прояву. Якщо діалект містить лексичні, граматичні, синтаксичні, морфологічні та фонетичні особливості, то акцент стосується виключно фонетичного аспекту – вимови.

Також варто зазначити, що передача діалектів та акцентів в українському кіноперекладі є важливим елементом якісної адаптації фільмів до потреб місцевої аудиторії. Завдання перекладачів і фахівців із дубляжу полягає не лише у відтворенні змісту реплік, а й у збереженні мовного колориту, що надає персонажам індивідуальності та підсилює їхню соціальну й культурну ідентичність. Акценти та діалекти у мовленні героїв є не просто стилістичним прийомом, а засобом поглиблення характеру, формування достовірного образу та передачі соціального чи регіонального підґрунтя персонажів. У процесі дубляжу особливу складність становить потреба зберегти ці мовні нюанси, не порушуючи синхронізації аудіо з відеорядом і водночас дотримуючись смислової й стилістичної відповідності оригіналу [55, с. 174].

Аналіз опрацьованих джерел свідчить про значну увагу сучасних лінгвістичних і перекладознавчих досліджень до проблеми відтворення діалектів та акцентів у кінодискурсі, зокрема в українському кіноперекладі. У роботах М. Косенка [31], Ж. Буць [7], В. Беркун [4] і Т. Липовецької [35] висвітлюється важливість збереження фонетичних і стилістичних особливостей

мовлення персонажів, що є невіддільною частиною їхнього соціокультурного портрета.

У працях В. Могильницького [39] та А. Танчак [55] розглядаються приклади відтворення територіальних і соціальних діалектів у художньому перекладі, що є безпосередньо релевантним для аналізу фільму «A working man» [65].

Отже, поняття діалекту та акценту у лінгвістиці є надзвичайно складними і багатовимірними. Їхнє вивчення має важливе теоретичне і практичне значення для соціолінгвістики, перекладознавства, а також для аналізу художніх і кінематографічних творів, де мовна специфіка є важливою складовою авторського задуму та важливим інструментом художньої виразності.

1.2. Соціолінгвістичний аспект перекладу діалектного мовлення

Переклад діалектного та соціолектного мовлення є одним із найбільш складних і водночас показових аспектів міжмовної та міжкультурної комунікації. Особливе місце у цьому процесі займає так званий соціальний індекс – сукупність лексичних, фонетичних, граматичних і стилістичних особливостей, які сигналізують про соціальну приналежність, регіональне походження, рівень освіти, професію чи навіть національну ідентичність мовця.

Як зазначає М. Бенлакдар, переклад соціолектів та діалектів не може бути здійснений лише з опорою на словники чи механічні перекладацькі прийоми [66, с. 94]. Ця теза підкреслює, що для адекватного відтворення мовних особливостей певної соціальної групи необхідно виходити за межі простого відповідника слова чи граматичної конструкції. Таке завдання потребує комплексного соціолінгвістичного підходу, який передбачає врахування як мовних, так і паралінгвістичних та екстралінгвістичних чинників. До таких чинників належать культурний контекст, конкретна ситуація комунікації, соціальний статус мовця, а також культурні стереотипи та цінності, пов’язані з певними різновидами мовлення. Саме ці елементи допомагають перекладачу не лише відтворити зміст висловлювання, а й зберегти його соціальну функцію та

відтінки значення, які можуть бути критично важливими для розуміння персонажів та подій твору.

Діалекти є носіями так званих індексикальних значень, які не завжди прямо передаються через лексему чи граматичну конструкцію, проте відчутно впливають на сприйняття мовлення з боку реципієнта. Такі індексикальні значення можуть передавати інформацію про походження, соціальний статус, освіту, регіональні та етнокультурні особливості мовця, а також про його ставлення до співрозмовника та контексту. Як підкреслює М. Сілверстайн, перекладач у цьому випадку виступає посередником не лише між мовами, а й між соціальними системами, здійснюючи так звану «трансдукцію» – перенесення соціальних маркерів із джерельного тексту у текст перекладу таким чином, щоб зберегти їхню соціальну та комунікативну функцію [71]. Загалом це означає, що перекладач має усвідомлювати не лише лінгвістичну структуру мови, але й соціокультурний контекст її використання, особливості мовної поведінки носіїв та відмінності у сприйнятті цих особливостей аудиторією перекладу.

Особливу складність цей процес набуває у художніх, драматичних і аудіовізуальних творах, де діалекти не лише відображають мовне різноманіття, а й виконують ключову роль у створенні соціальної картини світу, характеризації персонажів та збереженні культурної автентичності твору. У таких творах мовні особливості стають невіддільною частиною художнього образу, допомагають передати індивідуальні риси персонажа, його емоційний стан, соціальний статус, відносини з іншими героями та культурні коди певної спільноти. Тому відтворення діалектів і соціолектів у перекладі вимагає від перекладача високого рівня професійної компетенції, знання соціолінгвістичних закономірностей, культурних особливостей джерельного та цільового мовного середовища.

Загалом переклад діалектного мовлення в художніх, кінематографічних та літературних текстах є складним процесом, що виходить далеко за межі суто лінгвістичних завдань. Він пов'язаний із соціолінгвістичними чинниками, адже

діалекти, соціолекти, акценти та нестандартні мовні форми виконують у мові не лише комунікативну, а й соціально-ідентифікаційну функцію. За допомогою діалектного мовлення передається соціальне походження персонажа, його регіональна належність, рівень освіти, професія, вік, соціальний статус або навіть етнічна ідентичність.

Як зазначає О. Сунг у праці «Відтворення територіальних і соціальних діалектів…», повноцінне відтворення діалектного мовлення, що охоплює його фонетичні, граматичні й лексичні особливості, є надзвичайно складним через суттєві відмінності мовних систем оригіналу та перекладу. Однак саме ця складність і визначає ключову роль перекладача у збереженні соціальної ідентичності персонажа, яка значною мірою закодована у мовній поведінці. Серед найбільш ефективних стратегій перекладу діалектного мовлення дослідниця називає компенсацію, функціональні відповідники та часткову нейтралізацію, що дозволяють, з одного боку, уникнути небажаного стилістичного дисонансу, а з іншого – зберегти соціально-мовну специфіку персонажа [53, с. 94].

Особливо гостро ця проблема постає в аудіовізуальному перекладі. Як слушно зауважують А. Танчак та О. Кальниченко, переклад діалектного мовлення у фільмах та серіалах має виразний соціолінгвістичний вимір. Перекладачі змушені враховувати не лише мовну специфіку, а й технічні обмеження кіноперекладу, зокрема потребу синхронізації із зображенням, артикуляцією персонажів та ритмом діалогів. Крім того, існують цензурні бар'єри щодо відтворення сленгу, табуйованої лексики чи діалектних форм, які часто несуть у собі вагоме соціокультурне навантаження. Унаслідок цього перекладачі часто свідомо згладжують нестандартне мовлення або замінюють його літературними еквівалентами, що, з одного боку, спрощує сприйняття перекладеного тексту глядачем, але з іншого – призводить до втрати соціолінгвістичної глибини й автентичності оригіналу [55, с. 202].

Соціолінгвістичний аспект перекладу діалектів потребує тонкого балансування між точністю та адаптацією. Перекладач має враховувати

очікування цільової авдиторії, ступінь її знайомства з соціальною стратифікацією мови та культурним контекстом оригіналу. У цьому контексті стає актуальною думка М. Сілверстайна, який підкреслює, що перекладач виступає посередником не лише між мовами, а й між соціальними системами [55, с. 202]. Загалом через мовні маркери (акценти, діалекти, соціолекти) відбувається трансдукція соціальних смислів, що дозволяє глядачам або читачам відчути соціальну автентичність твору навіть за умови міжмовної адаптації.

Також, використання суржику як одного зі способів передачі діалектів або соціальних маркерів у перекладі може частково компенсувати втрату оригінальної стилістики, однак водночас призводить до зниження автентичності персонажів, адже суржик не є універсальним аналогом для передачі всіх варіантів нестандартного мовлення. Крім того, на відміну від традиції іспанського чи італійського кіноперекладу, де багатомовність зберігається завдяки субтитрам, в українському дубляжі така соціолінгвістична різноманітність часто нівелюється [55, с. 202].

Основне значення у перекладі діалектів має врахування культурного контексту. Перекладач повинен не лише володіти знаннями з фонетики та лексики обох мов, а й розуміти соціальні конотації, культурні стереотипи та історичні особливості мовного середовища. Особливо це важливо у перекладі кінопродукції, де мова персонажів часто є одним із головних засобів соціальної характеристики та створення реалістичної атмосфери. У випадках, коли прямих відповідників немає, доцільно застосовувати часткову адаптацію, пояснювальні вставки, субтитри з коментарями або збереження оригіналу з відповідними позначками.

Як зазначають фахівці, переклад – це не просто заміна слів з однієї мови на іншу. Кожна культура має свої унікальні цінності, традиції, норми і переваги, які впливають на сприйняття інформації і сенс, закладений в тексті. Культурні особливості можуть кардинально змінити інтерпретацію перекладу, якщо не враховувати їх при адаптації тексту [10]. Саме тому сучасний переклад

діалектного мовлення неможливо здійснювати без глибокого соціолінгвістичного аналізу.

Отже, сучасний переклад діалектного мовлення неможливо здійснювати без глибокого соціолінгвістичного аналізу. Від перекладача вимагається не лише мовна, а й культурна, соціальна та навіть психологічна компетентність. Лише за таких умов можна досягти балансу між автентичністю та зрозумілістю, зберегти соціальну, культурну та ідентифікаційну експресію мовлення персонажів, а також забезпечити адекватне сприйняття перекладеного твору цільовою авдиторією.

1.3. Класифікація та функції діалектів та акцентів в англійській та українській мовах

Класифікація діалектів та акцентів в англійській та українській мовах є важливою частиною соціолінгвістичних досліджень, оскільки вона допомагає краще зрозуміти не лише мовні, а й культурні, історичні та соціальні особливості різних регіонів. Вивчення діалектів і акцентів дозволяє простежити впливи сусідніх мов, соціальних структур і навіть політичних процесів на формування мовної картини світу носіїв конкретної мови. У випадку англійської та української мов цей процес особливо цікавий, адже обидві мови мають багатий діалектний склад, що відображає регіональне розмаїття і історичний розвиток різних територій.

Спочатку варто зазначити, що англійська мова, зокрема британський варіант, має чимало різновидів, які суттєво відрізняються між собою. Одним із найвідоміших є так званий Received Pronunciation (RP), який традиційно вважається стандартом престижної вимови, пов’язаний із вищим соціальним класом і південно-східним регіоном Англії [18]. Цей акцент часто зустрічається в засобах масової інформації, освіті і сприймається як нейтральний і «елітний». Разом із тим, існують інші варіанти, як-от Estuary English, що поєднує риси RP та кокні, характерного для робочого класу Лондона, який має свою унікальну фонетику, лексику і навіть римований сленг. Цей діалект вирізняється

яскравими інтонаціями та специфічними вимовними особливостями, які дозволяють легко ідентифікувати його носіїв.

Також варто згадати Scouse, діалект Ліверпуля, що відзначається особливою носовою вимовою і мелодійністю інтонацій [18], а також Geordie, поширений у Тайнсайді на північному сході Англії, який має унікальні лексичні та фонетичні риси, котрі не зустрічаються в інших регіонах [17]. Yorkshire характеризується архаїчними формами, прямолінійною граматикою та впізнаваною інтонацією [18], а Brummie – це діалект Бірмінгема, відомий своєю монотонністю і специфікою голосних звуків [18]. West Country, який поширений у південно-західній Англії, вирізняється протяжними голосними звуками та збереженням вимови звука [r] у кінці слів [18]. Такі регіональні відмінності в британській англійській не лише підкреслюють соціальну і географічну приналежність мовців, а й впливають на сприйняття особистості та навіть статусу людини в суспільстві.

Перейшовши до американського варіанту англійської мови, можна виділити кілька основних акцентів і діалектів, які мають чітко виражені фонетичні, лексичні та інтонаційні особливості, що відрізняють їх один від одного і роблять кожен регіональний варіант унікальним. По-перше, General American (загальноамериканський акцент) вважається найбільш нейтральним варіантом вимови англійської, який широко використовується в ЗМІ, освіті та офіційних комунікаціях. Цей акцент характеризується чіткою артикуляцією, відсутністю сильних регіональних відтінків, збалансованим інтонаційним малюнком і стандартною фонетичною системою, що робить його легко зрозумілим для більшості носіїв мови [18]. Завдяки цим властивостям General American часто використовується як орієнтир для вивчення англійської мови і служить своєрідним «мовним стандартом» у наукових та медіа-дискурсах.

Південний акцент, поширений у штатах Півдня, демонструє значно відмінний звуковий малюнок і фонетичні особливості. Він відзначається м’якістю приголосних, подовженням голосних, певними змінами в інтонації та ритмі мовлення, що створює характерне, впізнаване звучання регіону.

Наприклад, вживання дифтонгів у словах, особливості вимови голосних і характерний сповільнений темп розмови роблять цей акцент легко ідентифікованим, а його носії часто сприймаються як люди, що говорять «м'яко» і мелодійно [18]. Південний акцент також містить у своєму лексичному складі деякі унікальні слова та вирази, притаманні тільки цьому регіону, що підкреслює його культурну специфіку та регіональну ідентичність.

Акцент Нью-Йорка має інший характер. Він вирізняється носовою вимовою голосних, специфічним ритмом і інтонаційними патернами, які відрізняють його від інших американських діалектів. Цей акцент формувався під впливом численних іммігрантських спільнот та особливостей урбаністичного середовища Нью-Йорка. Його особливості включають специфічну артикуляцію приголосних, часті редукції у вимові та інтонаційні підйоми, що надають мові динамічності й емоційності, роблячи її легко впізнаваною.

Середньозахідний (Midwestern) акцент, поширений у центральних штатах США, відзначається чіткістю вимови та відносною відсутністю виражених діалектних особливостей. Його часто називають «стандартним американським акцентом» через ясність артикуляції, рівномірний темп мовлення та відсутність специфічних регіональних змін голосних і приголосних [17]. Цей акцент сприймається як найбільш нейтральний, зрозумілий для широкої аудиторії, що робить його зручним для використання в освітніх і медійних контекстах.

Західний акцент характеризується менш вираженими регіональними особливостями, що обумовлено великою міграцією населення та взаємопроникненням мовних зон. Окрім цього, варто згадати й інші варіанти, такі як австралійський англійський, що має свої унікальні фонетичні особливості, зокрема характерні скорочення і лексику; канадський варіант, який поєднує британські та американські елементи; а також індійський англійський, який має вплив індійських мов на фонетику і лексику.

Українська мова має багатогранну діалектну систему, яка традиційно поділяється на три основні наріччя: південно-західне, північне та

південно-східне. Південно-західне наріччя охоплює декілька особливих говірок, серед яких одним із найвідоміших є галицький говір. Він поширений на території Львівщини та вирізняється своєю багатою лексикою, яка додає мові яскравого регіонального колориту. У говірці використовуються такі слова, як «файно» (що означає «добре») чи «ґазда» (господар), які глибоко вкорінені в місцевій культурі та історії. Окрім галицького, південно-західне наріччя включає буковинський говір, поширений у Чернівецькій області, де помітний сильний вплив румунської мови, що проявляється у лексиці та інтонації. Закарпатський говір, який простягається на заході України, відзначається впливом угорської та словацької мов, що позначається на фонетичних та лексичних особливостях цього регіону [19].

Північне наріччя української мови традиційно представлено поліським говором, який поширений на території Полісся та прилеглих районів. Цей говір вирізняється збереженням численних архаїчних мовних форм, що свідчить про його давнє походження та відносну ізольованість від інших діалектних угруповань. Саме завдяки цим архаїзмам поліський говір зберігає сліди стародавніх фонетичних, морфологічних і лексичних особливостей, що втратилися або зазнали значних змін у центральних і південних діалектах. Крім того, на формування і розвиток поліського говірка помітно вплинула білоруська мова, з якою він має численні контактні зони, що відбилося на лексиці, фонетиці та інтонаційній структурі мовлення. Ця мовна взаємодія надає поліському говору певної унікальності та самобутності, підкреслює його відмінність від інших українських діалектів і робить його важливим об’єктом дослідження для розуміння історико-культурних та соціолінгвістичних процесів на півночі України. Крім того, поліський говір відображає тісний зв’язок мови з природним та соціокультурним середовищем регіону, адже лексика, фразеологія та мовні звороти часто пов’язані з місцевими традиціями, ремеслами, повсякденним життям і побутом мешканців Полісся, що робить його не лише лінгвістично цінним, а й культурно значущим [19].

Південно-східне наріччя об'єднує кілька говірок, серед яких центральноукраїнський говір є найбільш близьким до літературної мови. Цей говір поширений у Київській, Черкаській та Сумській областях і служить основою для стандартизації української літературної мови. Слобожанський говір, що розповсюджений на Харківщині та Луганщині, зазнав значного впливу російської мови, що виявляється у лексиці та вимові. Південний говір, поширений у південних регіонах, зокрема на Одещині, має свої особливості, зумовлені тривалими контактами з молдавською та болгарською мовами [19]. Українська діалектна система відображає багатство історичних, культурних і соціальних процесів, що формували мовну картину країни.

Загалом у таблиці 1.1 відображено класифікацію діалектів та акцентів англійської та української мов з описом їхніх характеристик.

Таблиця 1.1

Класифікація діалектів та акцентів англійської та української мов

Мова	Діалект / Акцент	Характеристика
Англійська (Великобританія)	Received Pronunciation (RP)	Класичний стандарт вимови, асоційований із вищим соціальним класом, поширений на південному сході Англії. Використовується у ЗМІ та офіційних промовах.
	Cockney	Робочокласовий діалект Східного Лондона, відомий заміною «th» на «f» (think → fink), римованим сленгом та специфічною вимовою.
	Scouse	Діалект Ліверпуля, з носовою вимовою та мелодійною інтонацією, впізнаваний серед інших.
	Geordie	Діалект регіону Тайнсайд (північний схід Англії), з унікальними лексичними та фонетичними рисами.
	Yorkshire	Північний діалект, з архаїчними граматичними формами, прямолінійною інтонацією.
	Brummie	Діалект Бірмінгема з монотонною інтонацією та специфічною вимовою голосних.
	West Country	Діалект південно-західної Англії з протяжними голосними та збереженням звуку [r] у кінці слів.

Англійська (США)	General American	Нейтральний акцент, часто вживаний у медіа та навчальних матеріалах.
	Southern	Акцент південних штатів США з м'якою вимовою та подовженими голосними.
	New York City	Відомий носовою вимовою та особливою інтонацією.
	Midwestern	Поширений у центральних штатах, з чіткою вимовою та мінімальними діалектними відмінностями.
	Western	Західний акцент з менш вираженими діалектними рисами.
Інші англомовні	Australian English	Має унікальну інтонацію, розтягнуту вимову голосних і специфічну лексику зі скороченнями.
	Canadian English	Поєднує британські та американські особливості, зокрема у вимові голосних (Canadian Raising).
	Indian English	Відзначається впливом індійських мов на фонетику та лексику.
Українська мова	Галицький говір	Поширений у Львівській області, містить унікальну лексику («файно», «ґазда»), під впливом польської та інших європейських мов.
	Буковинський говір	Чернівецька область, фонетичні особливості з впливом румунської мови.

Продовження таблиці 1.1

	Закарпатський говір	Вплив угорської, словацької та румунської мов, особлива інтонація і лексика.
	Поліський говір	Північні регіони України, збереження архаїчних форм, вплив білоруської мови.
	Центральноукраїнський говір	Київська, Черкаська, Сумська області; близький до літературної мови з регіональними фонетичними та лексичними рисами.
	Слобожанський говір	Харківська, Луганська області, з впливами російської мови.
	Південний говір	Одещина і південні регіони, з впливами молдавської, болгарської та інших мов.

Джерело: сформовано автором на основі [17-19].

Отже, класифікація діалектів і акцентів у обох мовах демонструє багатство мовного різноманіття і глибокий вплив соціальних, історичних і культурних чинників на формування мовних систем. Знання цих діалектних особливостей є важливим для розуміння літературних творів, кінематографічних продуктів, а також для ефективної комунікації у різних соціокультурних контекстах. Вивчення діалектів і акцентів допомагає не лише розкрити особливості мовлення носіїв, але й підкреслити їх ідентичність, приналежність до певної спільноти, а також зберегти мовне багатство, що є невіддільною частиною культурної спадщини.

Також діалекти та акценти в кінодискурсі є важливими лінгвістичними та художніми засобами, які суттєво впливають на сприйняття фільму та його персонажів. Вони не лише збагачують мовну палітру стрічки, а й виконують численні функції, які допомагають створити багатовимірний образ героя, відтворити соціокультурний контекст, а також поглибити емоційний і психологічний вплив на глядача.

У кіно діалекти й акценти служать ефективним засобом характеризації персонажів. Мова героя у фільмі – це одна з найважливіших рис, за допомогою якої творці можуть передати його походження, соціальний статус, рівень освіти, культурні особливості та навіть особистісні риси. Наприклад, М. Косенко зазначає, що використання регіонального діалекту або мовної змішаної форми (суржик) у сучасному українському кінематографі відтворює реалії повсякденного життя, підкреслює соціальні відмінності і робить образи більш достовірними [31, с. 46]. Такий підхід створює відчуття «живої» мови, якою дійсно спілкуються в певних регіонах, і водночас дозволяє глядачу отримати додаткову інформацію про персонажа, його приналежність до певної соціальної чи етнічної групи.

Також діалекти та акценти у кінодискурсі відіграють важливу роль у створенні цілісного і правдоподібного світу фільму, що допомагає глядачеві глибше зануритися у події, які відбуваються на екрані. Вони виконують функцію своєрідного мовного маркера, що відображає географічну, соціальну,

культурну і навіть історичну приналежність персонажів. За допомогою цих мовних особливостей режисери і сценаристи передають не лише інформацію про місце дії чи епоху, але й створюють атмосферу, яка робить сюжет більш достовірним та емоційно насиченим. Наприклад, в американських фільмах часто використовують акценти для позначення іноземного походження персонажа, навіть якщо вони говорять англійською, що допомагає глядачеві зрозуміти їхній культурний контекст [61].

Також ці елементи дозволяють показати складність соціальної структури, демонструючи різноманіття і багатошаровість суспільства. Вони можуть підкреслювати соціальний статус героя, його походження та життєвий досвід. Через мовні особливості глядач може відчути, чи належить персонаж до робітничого класу, інтелігенції, сільської громади або представника міської еліти. Вживання регіональних слів, особливостей вимови, жаргону чи професійної лексики стає своєрідним кодом, що відкриває додатковий рівень розуміння героя і його світу.

Мовні варіації також часто виконують функцію підкреслення внутрішніх конфліктів та психологічних нюансів персонажів. Інтонації, темп мовлення, наголоси і навіть акцент можуть передавати емоційний стан, внутрішню напругу, страх, гнів чи радість. Такі фонетичні характеристики дозволяють глядачеві прочитати між рядків і зрозуміти почуття героя навіть тоді, коли вони не проголошуються відкрито словами. Цей рівень мовної виразності особливо важливий для глибокої психологічної драми та мистецьких фільмів, де мовлення персонажів стає одним із ключових засобів емоційного впливу. Наприклад, Ж. Буць наголошує, що у французькому кінодискурсі досліджено, як фонетичні маркери виявляють емоційний стан героїв, що додає глибини їхнім образам [7, с. 75].

Важливою складовою кінодискурсу є також процес перекладу діалектів та акцентів. Перекладачі стикаються з викликом збереження унікальних мовних рис, які несуть культурне і соціальне навантаження, адже втрати цих елементів можуть призвести до спрощення або спотворення образів персонажів. Не кожен

регіональний діалект чи акцент має прямі відповідники в мові перекладу, тому часто доводиться шукати компромісні рішення, які збережуть основний смисл і колорит. В. Могильський наголошує, що при перекладі британських діалектів та сленгу важливо враховувати регіональні особливості, щоб зберегти автентичність персонажів у кінодискурсі [39, с. 23]. Загалом вдалий переклад допомагає зберегти багатошаровість персонажів і забезпечує глядачу з іншої мовної культури можливість відчути ту ж глибину і достовірність.

Крім того, варіативність у мовленні робить кінематографічний текст більш живим і насиченим. Мова персонажів перестає бути просто інструментом передачі сюжету – вона стає художнім засобом, що збагачує стиль фільму, створює естетичну привабливість і підкреслює індивідуальність героїв. Діалектизми, сленг, акценти додають кольоровості і динаміки, роблять спілкування більш природним і правдоподібним. Такий підхід сприяє більш глибокому емоційному зануренню глядача та формує унікальний кінематографічний досвід.

Отже, діалекти і акценти в кінодискурсі не просто відображають мовне різноманіття, а виконують комплекс важливих функцій – вони деталізують і індивідуалізують образи персонажів, створюють автентичне і культурно насичене середовище та розкривають внутрішній світ героїв через мовні особливості. Вони допомагають глядачу краще зрозуміти не лише сюжет і конфлікти, а й глибші соціальні та психологічні процеси, що робить кінематографічний твір переконливішим і емоційно насиченим.

Висновки до розділу 1

У межах сучасної лінгвістики поняття діалекту та акценту розглядаються як невіддільні складові мовного різноманіття, що мають як територіальне, так і соціальне підґрунтя. Діалект виступає комплексною мовною системою, яка формується під впливом географічних, соціальних, культурних та історичних чинників і охоплює лексичні, фонетичні, граматичні та інтонаційні особливості мовлення певної спільноти. Своєю чергою, акцент є насамперед фонетичним

явищем, яке проявляється у специфічній вимові, слугуючи маркером регіональної, соціальної чи етнічної приналежності мовця. Вивчення діалектів і акцентів дозволяє не лише глибше пізнати внутрішню структуру мови, а й простежити соціокультурні процеси, що супроводжують її розвиток.

У англійській мові спостерігається значне різноманіття акцентів, зокрема американський, канадський, австралійський, новозеландський, ірландський, британський та численні регіональні й соціальні варіанти. Саме тому при перекладі художніх і аудіовізуальних творів необхідно враховувати не лише фонетичні параметри, а й соціолінгвістичний контекст, аби досягти адекватності та зберегти прагматичний потенціал оригінального тексту.

Соціолінгвістичний аспект перекладу діалектного мовлення є складним і багатовимірним процесом, що вимагає від перекладача не лише глибоких лінгвістичних знань, а й розуміння соціокультурного контексту, у якому функціонує оригінальний текст. Переклад діалектів і соціолектів – це не просто трансформація мовних одиниць, а збереження соціальної ідентичності персонажів, відтворення їхнього соціального статусу, регіональної належності, культурних особливостей та стилістичної специфіки. Успішне здійснення цього завдання забезпечує автентичність твору, його емоційну насиченість та здатність викликати у цільової аудиторії відчуття реалістичності.

Водночас важливо пам’ятати, що переклад діалектного мовлення часто пов’язаний із певними обмеженнями, які накладають технічні, культурні та соціальні чинники, особливо у сфері аудіовізуального перекладу. Перекладачу доводиться балансувати між збереженням оригінальної мовної колоритності та адаптацією тексту для зрозумілості і прийнятності цільовою авдиторією.

Класифікація діалектів та акцентів в англійській і українській мовах демонструє взаємозв’язок між мовою, культурою та соціальним середовищем. В обох мовах діалекти й акценти відображають історичні події, географічні особливості та соціальні структури, що сформували регіональні мовні варіанти. В англійській мові значна варіативність проявляється як у межах Великої Британії, так і в американському варіанті, де кожен акцент несе в собі певну

соціокультурну інформацію, що впливає на сприйняття мовця. Українська діалектна система є яскравим відображенням багатошарових історичних та етнічних процесів, що відбувалися на території країни, та демонструє тісний зв’язок між мовою і регіональною ідентичністю.

Врахування цих особливостей дозволяє зберігати мовне багатство і культурну унікальність, сприяє точнішому відтворенню соціолінгвістичних нюансів у міжмовному спілкуванні. Крім того, це сприяє кращому розумінню та взаємоповазі між носіями різних діалектних форм, допомагаючи зберегти мовну різноманітність як цінний ресурс культурної спадщини.

Діалекти та акценти у кінодискурсі є важливими складовими, які виконують не лише естетичну, а й глибоку змістову функцію. Вони допомагають глядачеві краще зрозуміти персонажів, відчути соціальне, культурне та історичне підґрунтя фільму, створюють атмосферу достовірності та наближають кіномову до реального мовного середовища. Завдяки використанню мовних особливостей персонажі стають багатовимірними та психологічно переконливими, а кінематографічний текст – більш виразним та живим.

РОЗДІЛ 2
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ТА АКЦЕНТІВ У КІНОПЕРЕКЛАДІ

2.1. Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження перекладу діалектного мовлення

Наукове вивчення перекладу, зокрема такого складного феномену, як переклад діалектного мовлення, спирається на низку класичних і сучасних методів, які допомагають дослідникам розкрити глибокі мовні, культурні та комунікативні аспекти цього процесу. На початку дослідження будь-якого феномену в науці, у тому числі й у перекладознавстві, важливу роль відіграють загальнонаукові методи. Вони передбачають аналіз наукової літератури, систематизацію наявних теоретичних знань, що дає змогу створити фундамент для подальшого вивчення.

О. Нузман та О. Лесінська зазначають, що саме через узагальнення теоретичних підходів і побудову структур знання дослідник формує своє власне бачення проблеми та визначає основні напрями та вектори подальшого наукового дослідження [40, с. 81]. Цей процес передбачає не лише систематизацію наявної інформації, але й критичну оцінку джерел, порівняння різних підходів та інтеграцію знань із суміжних галузей, що дозволяє отримати більш повне та обґрунтоване уявлення про предмет дослідження. У межах такої аналітичної роботи активно використовуються логічні прийоми, такі як індукція, яка дозволяє формулювати загальні закономірності на основі спостережень окремих явищ, та дедукція, що дає змогу перевіряти загальні теоретичні положення на конкретних прикладах [3, с. 3]. Крім того, застосування аналізу і синтезу сприяє глибшому розумінню суті явищ: аналіз допомагає розкласти складне ціле на окремі компоненти та виявити їх взаємозв’язки, тоді як синтез забезпечує об’єднання цих частин у цілісну систему знань, що відображає закономірності функціонування досліджуваних явищ. Завдяки такому комплексному підходу дослідник не лише встановлює

наукові закономірності, а й формує обґрунтовані висновки, що спираються на емпіричні дані та критичний аналіз теоретичних джерел, створюючи міцну основу для практичних рекомендацій і подальших досліджень у галузі.

Особливо важливе місце в перекладознавстві займає порівняльний аналіз. У контексті перекладу діалектного мовлення цей метод полягає у зіставленні оригінального тексту з перекладом [16, с. 16]. Такий підхід дозволяє виявити як лінгвістичні, так і культурні трансформації, що відбуваються в процесі передачі змісту. Порівняльний аналіз дає змогу визначити, які саме одиниці мови та стилю були збережені, а які зазнали змін чи замін. Він також допомагає встановити, наскільки точно і адекватно передані діалектні особливості, які часто мають сильне соціокультурне навантаження. Саме через цей метод можна простежити, як перекладач долає труднощі у відтворенні таких мовних особливостей, що не мають прямих відповідників у цільовій мові.

Спеціальні лінгвістичні методи дають змогу заглибитись у мовну структуру діалектного мовлення і процес його перекладу. Описовий метод полягає у ретельному фіксуванні і детальному описі лінгвістичних явищ, що характерні для конкретного діалекту, а також способів їх передачі в перекладі [3, с. 3]. Завдяки цьому підходу дослідник може виділити ключові фонетичні, лексичні, граматичні та стилістичні особливості мовлення оригіналу, проаналізувати їхню функцію та значущість у тексті, а також оцінити, наскільки точно і адекватно ці елементи передані в перекладі. Такий метод дозволяє не лише ідентифікувати специфіку діалектів, а й визначити вплив мовних маркерів на сприйняття персонажів та соціальних контекстів у кіноперекладі, що є особливо важливим у роботі з художніми та аудіовізуальними творами.

Контекстуальний метод має велике значення для розуміння діалектного мовлення в ширшому соціокультурному аспекті. Він враховує умови, у яких функціонує діалект, соціальний статус мовців, культурні традиції та стереотипи, а також ситуацію комунікації, що істотно впливає на передачу змісту в перекладі. Адже багато діалектизмів мають не лише лінгвістичне, а й культурне та емоційне значення, яке формується у конкретному соціальному середовищі.

Використання контекстуального підходу дозволяє перекладачеві відтворити не тільки мовні, але й соціокультурні маркери, що сприяє збереженню автентичності персонажів та реалізації прагматичної функції мовлення у цільовій аудиторії.

Кількісний метод допомагає проаналізувати частотність вживання певних лінгвістичних одиниць, встановити закономірності, які виявляються в процесі перекладу діалектного мовлення, що особливо важливо для обґрунтування наукових висновків. За допомогою компонетного аналізу та суцільної вибірки дослідник може розкрити семантичні та структурні особливості діалектного мовлення, а також визначити, як саме ці особливості реалізуються в перекладі.

Одним із важливих напрямів у вивченні перекладу діалектного мовлення є розробка і застосування спеціальних методик відтворення таких мовних форм, які враховують унікальні особливості як вихідної, так і цільової мовної системи. Діалектне мовлення не лише відображає географічні та соціокультурні особливості, але й несе в собі певні стилістичні, емоційні й історичні відтінки, які важливо зберегти у процесі перекладу для збереження автентичності тексту і точності комунікативної передачі.

У випадку з афроамериканським діалектом англійської мови та його перекладом українською мовою широко застосовуються лексико-граматичні трансформації, які стають необхідними через відсутність прямих еквівалентів діалектизмів у цільовій мові [38, с. 238]. Цей підхід передбачає не просто заміну слів, а іноді глибокі перетворення лексичних та граматичних структур із метою максимально точної передачі значення і стилістики оригіналу. Перефразування і пояснення є найпоширенішими прийомами, які допомагають зберегти смислове навантаження, при цьому роблячи текст зрозумілим і природним для цільової аудиторії. Водночас така трансформація часто супроводжується втратами у плані експресивності або стилістичної унікальності, тому перекладачам доводиться шукати баланс між точністю і художнім ефектом.

Однією з найважливіших стратегій перекладу, що застосовується для збереження стилістичного та культурного колориту, є компенсація. Вона полягає

у відшкодуванні втрат у певному сегменті тексту через посилення або додавання мовних засобів в інших його частинах. Наприклад, якщо в одному реченні відсутній відповідник діалектизму, перекладач може посилити образність або емоційну насиченість в іншому, щоб компенсувати цю втрату.

Ще одна важлива техніка – транскрипція, яка використовується у випадках, коли діалектні особливості мають таку силу впливу, що їх варто зберегти буквально у вигляді фонетичного запису, навіть якщо це суперечить загальноприйнятим нормам перекладу [38, с. 239]. Такий підхід дозволяє максимально передати звучання і ритм оригіналу, а також підкреслити мовну ідентичність персонажів або спікерів. Поряд із транскрипцією використовується культурна адаптація, коли мовні форми або культурні реалії замінюються на близькі або більш зрозумілі для цільового читача чи глядача відповідники.

Переклад діалектного мовлення неможливо розглядати поза межами соціолінгвістичних контекстів, адже мова – це не лише засіб комунікації, а й носій культурної ідентичності, соціальних стереотипів та історичних змін. Тому соціолінгвістичні методи відіграють ключову роль у зборі, аналізі й інтерпретації мовних даних, особливо у випадках, коли діалектне мовлення досліджується як живий соціальний феномен. Для цього використовуються соціолінгвістичні інтерв’ю – природні, невимушені розмови з носіями мови в їхньому рідному мовному середовищі. Такі інтерв’ю дозволяють зафіксувати вернакуляр – живу мову, вільну від штучних нормативів, які часто спотворюють реальний мовний образ.

Зібрані таким чином матеріали потім піддаються ретельному аналізу, який виявляє діалектні особливості не лише на рівні лексики чи фонетики, а й у синтаксичних структурах, стилістичних прийомах, а також у мовленнєвих практиках носіїв. Окрім інтерв’ю, використовуються опитування і діалектні карти (dialect surveys), які дозволяють простежити географічний, соціальний і навіть віковий розподіл певних мовних рис. Це дає змогу побачити, як і де зберігаються або трансформуються діалектні форми, як змінюються мовні норми у різних соціальних групах.

Загалом у таблиці 2.1 відображено класифікацію методів дослідження діалектного перекладу.

Таблиця 2.1

Класифікація методів дослідження діалектного перекладу

Тип методу	Прикладні підходи	Призначення
Загальнонаукові	Аналіз, індукція, порівняльний аналіз	Теоретичний пригляд, виявлення закономірностей
Спеціальні лінгвістичні	Опис, контекстуалізація, статистика	Аналіз лінгвістичних та перекладацьких аспектів
Стратегії перекладу	Компенсація, трансформація, транскрипція	Передача стилістики, культурного колориту
Соціолінгвістичні	Інтерв'ю, опитування, тестування	Дослідження суспільного вживання діалектів

Джерело: сформовано автором.

Отже, наукове дослідження перекладу діалектного мовлення – це комплексний процес, що поєднує в собі логічно-теоретичні методи аналізу, спеціалізовані лінгвістичні підходи, практичні стратегії відтворення мовної і культурної специфіки, а також соціолінгвістичні інструменти для збору і інтерпретації даних. Лише інтеграція цих методів дозволяє отримати повне й глибоке розуміння того, як діалектне мовлення переходить із одного культурного та мовного простору в інший, зберігаючи при цьому свою автентичність і функціональне навантаження.

2.2. Стратегії, способи та особливості відтворення діалектів у кіноперекладі

Стратегії та способи відтворення діалектів у перекладі посідають важливе місце в теорії та практиці перекладацької діяльності. Мова персонажів, насичена територіальними чи соціальними особливостями, є не лише засобом

передачі інформації, але й важливим художнім інструментом для відтворення культурного колориту, етнічної ідентичності та психологічного портрета героїв.

Однією з основоположних культурологічних стратегій у цьому контексті виступає адаптація. Її сутність полягає в тому, що перекладач прагне зробити текст максимально природним і зрозумілим для читача цільової мови, використовуючи мовні засоби, звичні для його мовного середовища, навіть якщо це призводить до певної втрати індивідуальності діалекту та його унікальних рис [43]. Такий підхід забезпечує плавність сприйняття, знижує ймовірність виникнення труднощів у розумінні та робить твір більш доступним широкому загалу. Протилежною за спрямованістю є стратегія, що має на меті зберегти у перекладі максимально можливу кількість мовних ознак оригіналу, навіть якщо вони звучать незвично або важко сприймаються у мові-реципієнті [43]. Така стратегія дозволяє передати атмосферу, культурну відмінність та соціальний фон, роблячи читача учасником іншої мовної реальності, але вимагає більшої зосередженості та підготовки з його боку.

Окрему групу способів становлять лексичні трансформації. Найпоширенішим серед них є використання еквівалентів, коли діалектизм перекладається відповідним словом або виразом у цільовій мові, яке найбільш точно передає його семантичне й стилістичне забарвлення. Загалом це дозволяє зберегти як зміст, так і функцію слова у тексті. Іншим підходом є нейтралізація, яка полягає у свідомому зменшенні або повному усуненні стилістичних маркерів діалекту [53, с. 95]. Такий варіант часто обирають у випадках, коли збереження оригінальних ознак призводить до складнощів у розумінні, проте він неминуче знижує культурний колорит твору. Третім прийомом є різноманітні перекладацькі трансформації – від метафоризації та описових зворотів до калькування та комбінованих форм, де, наприклад, транскрипція діалектизму поєднується з поясненням у тексті або примітці. Такий підхід дозволяє передати не лише зміст, а й стилістичну атмосферу висловлювання, забезпечуючи баланс між зрозумілістю та збереженням культурної унікальності.

Фонетичні та стилістичні прийоми відіграють ключову роль особливо в аудіовізуальному перекладі – у кіно, телебаченні та субтитрах. Використання графона, навмисних орфографічних відхилень, пауз і нерівномірності вимови допомагає передати індивідуальність мовлення персонажа та його соціальне або територіальне походження. Наприклад, ефект «уривчастої мови» може додавати комічного чи драматичного забарвлення діалогу. Важливими є і так звані фонетичні кластери – повтори, спотворені звуки, специфічні фонетичні «рефлекси», які не обов'язково передавати дослівно, але які можна відтворити за допомогою аналогічних звукових ефектів цільової мови.

Не менш значущими є соціолектні маркери, адже діалектна мова нерозривно пов'язана з соціальними варіантами: статусом, професією, рівнем освіти чи регіональним походженням мовця [34]. У перекладі достатньо кількох влучних ознак (специфічних слів, граматичних форм чи інтонаційних особливостей), щоб сформувати у читача потрібне враження про соціальне становище персонажа. Для цього перекладач повинен добре розуміти соціолінгвістичні особливості як мови-оригіналу, так і мови-реципієнта, щоб створити відповідну аналогію і не порушити авторського задуму.

Практичні приклади з досліджень демонструють різноманітність підходів. Наприклад, у перекладах твору Марії Матіос «Солодка Даруся» дослідниця Гармаш зазначає, що діалектизми несуть важливий етнокультурний контекст, проте в німецькій мові часто відсутні їхні прямі відповідники, тому перекладачі вдаються або до еквівалентів, або до нейтралізації [12, с. 30]. У дослідженні Струка на матеріалі творів Марка Твена аналізуються фонографічні, лексико-семантичні, морфологічні та синтаксичні аномалії, які відтворюють регіональне чи соціальне забарвлення мови персонажів; у перекладі вони передаються через комбінацію лексичних і фонетичних прийомів [52, с. 83-84]. Сунґ, досліджуючи відтворення діалектів у художньому перекладі, підкреслює, що територіальні та соціальні діалекти функціонують як різновиди індивідуального мовлення, і що збереження ідентичності персонажів можливе

лише за умови застосування спеціальних перекладацьких тактик, які враховують і культурний, і соціальний контекст [53, с. 94].

Загалом у таблиці 2.2 відображена класифікація стратегій та способів відтворення діалектів у перекладі.

Таблиця 2.2

Класифікація стратегій та способів відтворення діалектів у перекладі

Категорія	Стратегія	Опис	Переваги	Недоліки
Культурологічні стратегії	Адаптація	Замінює діалектні елементи зрозумілими для читача мови-реципієнта, роблячи переклад природним	Легке сприйняття, доступність для широкої аудиторії	Втрата колориту та унікальних рис діалекту
	Збереження чужорідності	Максимально зберігає мовні ознаки оригіналу, навіть якщо вони звучать незвично у мові перекладу	Збереження культурної автентичності, атмосфери твору	Може ускладнити розуміння для читача
Лексичні трансформації	Еквівалент	Пошук у цільовій мові слова з подібним значенням і стилістичним забарвленням	Точність змісту та стилю	Важко знайти повний відповідник
	Нейтралізація	Усунення або зменшення стилістичних маркерів діалекту	Зрозумілість для читача	Втрата колориту
	Комбіновані трансформації	Поєднання транскрипції, опису, кальки та пояснення	Гнучкість, збереження контексту	Може перевантажити текст

Фонетичні та стилістичні прийоми	Графон	Передача вимови, акценту, інтонаційних особливостей через змінену орфографію	Відтворення індивідуальності персонажа	Може знижувати зрозумілість
	Фонетичні кластери	Використання повторів, спотворених звуків для передачі звучання	Підсилення реалістичності мовлення	Ризик надмірної стилізації
Соціолектні маркери	Відтворення соціальних ознак	Використання мовних засобів, що вказують на соціальний статус або походження персонажа	Передача соціального фону	Потребує культурних знань обох мов

Джерело: сформовано автором.

Варто наголосити, що на відміну від звичайного текстового перекладу, кіноперекладпов’язаний не лише з передачею лексичного та граматичного значення, а й з врахуванням усіх вербальних і невербальних аспектів мовлення, зокрема інтонації, емоцій, міміки, жестів і навіть пауз. Це робить кіноперекладособливо важливим інструментом міжкультурної комунікації та культурного обміну, оскільки він забезпечує доступність кінопродукції для глядачів різних країн і культур, дозволяючи їм відчути атмосферу, емоції і смисли, закладені в оригінальному творі.

Процес кіноперекладу відрізняється значною багатогранністю і містить в собі різні форми, серед яких найпоширенішими є дубляж і субтитрування, а також синхронний і закадровий переклад [11, с. 137]. Дубляж передбачає заміну оригінальної звукової доріжки голосами акторів іншої мови, що створює ілюзію, ніби персонажі говорять саме цією мовою [11, с. 139]. Такий підхід забезпечує максимальний рівень занурення в сюжет і комфорт для глядача,

однак він вимагає значних фінансових і технічних ресурсів, а також високої майстерності як перекладачів, так і акторів озвучення. Субтитрування полягає у виведенні тексту перекладу у вигляді написів на екрані, що дозволяє зберегти оригінальний звук, інтонації та вокальні особливості акторів [11, с. 138]. Цей метод є найпоширенішим, проте має свої обмеження, оскільки субтитри мають бути лаконічними, щоб вміститися у часі між репліками, що іноді призводить до скорочення чи спрощення інформації. Синхронний переклад виконується в режимі реального часу, наприклад, під час трансляцій, а закадровий – накладається поверх оригінальної звукової доріжки, іноді без імітації руху губ, що також впливає на сприйняття глядачем.

Кіноперекладмає ряд унікальних лінгвістичних та екстралінгвістичних викликів, які значно ускладнюють його виконання. Однією з найскладніших задач є передача іронії, гумору, культурних алюзій та особливостей діалектів, жаргонізмів і ідіоматичних виразів, які нерідко зустрічаються в художніх творах [11, с. 139]. Ці елементи тісно пов’язані з культурним контекстом і не завжди мають прямі відповідники в іншій мові, тому перекладач повинен знайти адекватні еквіваленти, зберігаючи при цьому смислове та емоційне навантаження. Важливо також враховувати ритм, темп, інтонаційні особливості та навіть емоційний стан персонажів, які передаються голосом акторів. Це означає, що перекладач повинен не просто перекласти слова, а й передати їхню атмосферу, характер і настрій, що значно підвищує вимоги до його творчих здібностей і глибини лінгвістичної компетентності.

Технічні аспекти кіноперекладу також є важливою складовою, оскільки перекладений текст має точно відповідати тривалості реплік і синхронізуватися з рухами губ акторів, особливо при дубляжі. Це створює часові обмеження, які диктують необхідність максимальної лаконічності і точності, а також правильного підбору слів і фраз, що не спотворюють змісту. У випадку субтитрування перекладений текст повинен бути коротким і зручним для швидкого прочитання, що часто вимагає значних компромісів між повнотою інформації і її зрозумілістю. Від перекладача потрібні не лише глибокі знання

мови, а й розуміння основ аудіовізуальних технологій, програмного забезпечення для монтажу.

Крім того, кіноперекладчасто передбачає адаптацію контенту під культурні особливості цільової аудиторії [42, с. 312]. Загалом це може охоплювати заміну або пояснення культурних реалій, народних традицій, ідіом і гумору, які можуть бути незрозумілими або навіть образливими для глядачів іншої країни. Така культурна адаптація допомагає зберегти емоційну силу і зрозумілість твору, роблячи його ближчим і доступнішим для нової аудиторії. Проте ця практика вимагає від перекладача не лише відмінного володіння мовою, а й глибоких знань культури обох народів, а також вміння тонко балансувати між вірністю оригіналу та потребами сприйняття.

Особливість кіноперекладу полягає також у його міждисциплінарності. Він поєднує в собі знання з лінгвістики, культурології, кінематографії, технічних аспектів звукозапису та монтажу, а також психології сприйняття аудиторією. Здатність швидко адаптуватися, розуміти специфіку жанру, стилістичні особливості твору, а також уміння працювати у команді з режисерами, звукорежисерами і акторами дубляжу є надзвичайно важливими якостями.

У таблиці 2.3 відображені основні особливості кіноперекладу в аудіовізуальному перекладі.

Таблиця 2.3

Основні особливості кіноперекладу в аудіовізуальному перекладі

Основні особливості кіноперекладу	Опис
Різноманітність форм перекладу	Дубляж, субтитрування, синхронний та закадровий переклад – різні способи адаптації кінопродукції.
Передача культурних та лінгвістичних особливостей	Передача іронії, гумору, діалектів, жаргонів, ідіом, культурних алюзій з урахуванням контексту.
Врахування невербальних елементів	Синхронізація з рухами губ, інтонація, темп мовлення, емоційне забарвлення голосу акторів.

Технічні обмеження та вимоги	Обмеження за часом, лаконічність субтитрів, точна синхронізація звуку і відео.
Культурна адаптація тексту	Локалізація, заміна або пояснення культурних реалій, гумору, ідіом для кращого сприйняття.
Міждисциплінарний характер	Поєднання знань лінгвістики, культурології, кінематографії, технологій та психології.
Збереження художньої цінності	Передача емоційної насиченості, атмосфери та смислового навантаження оригіналу.

Джерело: сформовано автором.

Загалом, кіноперекладє відповідальним і складним процесом, що вимагає від перекладачів не тільки високої професійної кваліфікації, а й глибокого розуміння як мовних, так і культурних аспектів, а також технічної майстерності. Його успішне виконання сприяє не лише точній передачі змісту оригінального твору, але й збереженню його емоційної та культурної сутності, що дозволяє забезпечити ефективну міжкультурну комунікацію і зробити кінематографічні твори доступними і зрозумілими для широкої міжнародної аудиторії.

2.3. Критерії оцінки адекватності перекладу діалектного мовлення в кіно

Оцінка адекватності перекладу діалектного мовлення в кіно є кладним процесом, який потребує комплексного підходу, що охоплює не лише лінгвістичні, а й культурні та комунікативні аспекти. Особливої ваги цей процес набуває у контексті українського кіноперекладу, адже діалекти в українській мові мають виразні регіональні особливості, які відображають не лише мовні, а й соціокультурні відмінності персонажів. Завдання перекладача полягає в тому, щоб зберегти автентичність оригінального мовлення, не спотворити унікальність діалекту, при цьому зробити його зрозумілим і сприйнятним для глядачів, які можуть не знати або не розуміти цих мовних нюансів. Саме тому оцінка якості такого перекладу потребує врахування великої кількості критеріїв,

що забезпечують максимально точну і ефективну передачу діалектних особливостей.

У таблиці 2.4 відображені основні критерії оцінювання перекладу діалектного мовлення у фільмах.

Таблиця 2.4

Основні критерії оцінювання перекладу діалектного мовлення у фільмах

Критерій	Опис	Приклад застосування
Лексична відповідність	Використання лексичних одиниць, що максимально зберігають колорит і унікальність оригінального діалекту (діалектизми, жаргонізми, фразеологізми).	Збереження специфічних слів, характерних для регіону чи соціальної групи персонажа.
Синтаксична адекватність	Відтворення особливостей структури речень діалектного мовлення без втрати граматичної правильності та зрозумілості перекладу.	Збереження діалектної побудови речень, але адаптованої для сприйняття аудиторією.
Фонетична адаптація	Врахування інтонацій, акцентів і тембру голосу, які відповідають оригінальному мовленню для створення реалістичності, особливо в дубляжі.	Використання відповідного акценту або інтонації під час озвучення персонажа.
Культурна відповідність	Передача культурних особливостей, локальних реалій і традицій, які містить діалектне мовлення, адаптованих для цільової аудиторії.	Адаптація культурних відсилок або заміна їх на зрозумілі для глядача аналоги.
Контекстуальна релевантність	Врахування соціального статусу, емоційного стану персонажа та ситуації спілкування для підбору відповідних мовних засобів.	Вибір більш простих або емоційно насичених виразів залежно від сцени чи характеру героя.
Збереження гумору та емоцій	Передача гумору, іронії, сарказму та інших емоційних відтінків, властивих діалектному мовленню.	Використання еквівалентних гумористичних виразів або інтонації в перекладі.
Врахування технічних обмежень	Оптимізація перекладу з урахуванням обмежень часу субтитрів, синхронізації	Стислість та адаптація тексту без втрати основного

	дубляжу з рухом губ акторів і обсягу тексту.	змісту і емоційного забарвлення.

Джерело: сформовано автором.

Перш за все, одним із важливих аспектів є лексична відповідність та збереження колориту діалектного мовлення [42, с. 12]. Перекладач повинен ретельно добирати слова і вирази, які максимально точно відтворюють особливості оригінального діалекту. Для цього важливо зберігати діалектизми, тобто унікальні слова або форми, властиві певній територіальній чи соціальній групі. Також слід враховувати жаргонізми, фразеологізми та інші мовні одиниці, що надають персонажам індивідуальності, показують їхнє походження, соціальний статус і навіть темперамент. Втрата цих елементів часто призводить до того, що персонажі стають одноманітними і втрачають свій колорит, що значно знижує художню цінність перекладу. Тому важливо, щоб лексика перекладу була не просто функціональною, а насиченою культурними і регіональними відтінками, які зберігають живу мову оригіналу.

Наступним важливим критерієм є синтаксична адекватність [42, с. 61]. Діалектне мовлення часто характеризується особливими структурними особливостями, які можуть суттєво відрізнятися від стандартної літературної мови. Це стосується не лише слововживання, а й побудови речень, використання артиклів, часток, інтонаційних конструкцій тощо. Перекладач повинен уважно відтворювати ці особливості, одночасно підтримуючи граматичну правильність та зрозумілість тексту. Важливо уникати надмірної стандартизації, тобто не зводити діалектне мовлення до нейтрального чи літературного стилю, адже це веде до втрати унікальності персонажа і спотворення його мовної ідентичності. Разом з тим, надмірне дотримання діалектної структури може зробити текст незрозумілим для більшості глядачів, тому перекладач має знайти баланс між автентичністю і легкістю сприйняття.

Фонетична адаптація є одним із ключових аспектів у процесі перекладу, особливо коли йдеться про дубляж фільмів та аудіовізуальні твори. Адже у

кінематографі переклад тексту сам по собі не забезпечує повної передачі смислу та атмосфери; важливо, щоб мова персонажа звучала природно, відповідала його характеру, соціальному статусу та емоційному стану. Фонетичні особливості, такі як акценти, інтонаційні моделі, ритм, тембр голосу, швидкість мовлення та наголоси, безпосередньо впливають на сприйняття персонажа аудиторією. Наприклад, персонаж із певним регіональним акцентом може передавати почуття приналежності до конкретного середовища або соціальної групи, а неправильна фонетична передача здатна спотворити сприйняття його образу. У дубляжі перекладач разом із фахівцями з озвучення повинен ретельно підбирати акторів або працювати над дикторським виконанням так, щоб зберегти голосові й інтонаційні особливості оригіналу, передати емоції та характерні риси персонажа.

Культурна відповідність перекладу діалектного мовлення також має надзвичайне значення, оскільки мова є невід’ємною складовою культури, традицій та побуту певної спільноти. Діалекти нерідко містять покликання на локальні реалії, звичаї, історичні події, соціальні та моральні норми, які можуть бути незрозумілими для глядачів із іншого культурного контексту. У таких випадках завдання перекладача полягає не просто в прямому перенесенні слів, а в адаптації культурних елементів до ментальності та досвіду цільової аудиторії. Правильне відтворення культурних маркерів допомагає глядачам краще зрозуміти персонажів, їхнє соціальне становище та мотивацію, а також відчути автентичність подій, зображених у фільмі.

Не менш важливим є врахування контекстуальної релевантності перекладу діалектного мовлення. Перекладач повинен брати до уваги соціальний статус персонажа, його освіту, професію, емоційний стан, а також конкретні обставини комунікації та взаємодії з іншими героями. Мова робітника, інтелігента, підлітка чи літньої людини буде відрізнятися не лише лексично, а й фонетично, і ці відмінності необхідно враховувати для збереження автентичності образів. Крім того, емоційне навантаження може змінювати прояви діалекту: при сильних переживаннях мова може ставати більш

емоційною, швидкою або, навпаки, приглушеною та стриманою. Тому переклад діалектного мовлення вимагає комплексного підходу, який поєднує фонетичну точність, культурну відповідність та соціокультурний контекст, що дозволяє зробити переклад не лише адекватним за змістом, а й живим, органічним та психологічно достовірним для глядача.

Також важливою є здатність перекладу зберігати гумор, іронію, сарказм або інші емоційні відтінки, що часто присутні у діалектному мовленні. Особливо це важливо у кінематографі, де емоційна складова є ключовою для сприйняття твору. Перекладач має знайти відповідні засоби, щоб передати ці елементи, навіть якщо вони пов’язані з культурними кодами чи мовними особливостями, які складно або неможливо дослівно відтворити. Вдалий переклад гумору чи іронії допомагає зберегти атмосферу фільму і забезпечує глибоке емоційне залучення глядача.

Також перекладач не може ігнорувати технічні обмеження, що існують у кіноперекладі. Субтитри, наприклад, мають обмежений обсяг тексту через швидкість читання глядачів, а дубляж потребує синхронізації з рухом губ акторів. Ці фактори накладають значні обмеження на вибір слів і конструкцій. Перекладач має знаходити компроміси між точністю передачі змісту і технічною можливістю реалізації перекладу, при цьому прагнучи зберегти максимальну адекватність та зрозумілість. Вміння працювати в межах таких обмежень є необхідною навичкою для забезпечення якісного кіноперекладу діалектного мовлення.

Отже, оцінка адекватності перекладу діалектного мовлення в кіно є комплексним завданням, яке вимагає глибоких знань як у сфері лінгвістики та культури, так і у техніці кіноперекладу. Лише при врахуванні всіх вищенаведених критеріїв можна досягти перекладу, що зберігає живу мову оригіналу, передає його соціокультурний контекст і водночас є зрозумілим і природним для глядача.

Висновки до розділу 2

Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження перекладу діалектного мовлення становлять основу комплексного підходу до вивчення цього мовного явища. Загальнонаукові методи, такі як аналіз, індукція, дедукція та порівняльний аналіз, дозволяють сформувати теоретичну базу, встановити закономірності і структурувати знання про процес перекладу. Вони сприяють глибокому розумінню сутності діалектного мовлення, виявленню його особливостей і ролі в міжкультурній комунікації. Спеціальні лінгвістичні методи дають змогу заглибитись у лінгвістичні деталі, описати фонетичні, лексичні, граматичні й стилістичні характеристики діалектів, а також проаналізувати, яким чином ці особливості реалізуються в процесі перекладу.

Практичні стратегії, такі як компенсація, трансформація і транскрипція, дозволяють ефективно передати культурний і стилістичний колорит діалектного мовлення, враховуючи різницю між вихідною та цільовою мовами. Важливу роль відіграють соціолінгвістичні методи, які фіксують живу мову носіїв, досліджують соціальний і географічний контекст, а також ставлення аудиторії до різних мовних форм. Поєднання цих методів забезпечує цілісний підхід, що дозволяє не лише дослідити переклад діалектного мовлення, а й зберегти його автентичність, функціональне і культурне значення у цільовому тексті.

Зазначено, що стратегії та способи відтворення діалектів у перекладі є важливим інструментарієм збереження культурної, соціальної та художньої автентичності твору. Вибір між адаптацією та збереженням чужорідності безпосередньо залежить від цільової аудиторії, жанру та комунікативних завдань тексту. Лексичні, фонетичні та стилістичні прийоми дозволяють гнучко поєднувати точність змісту зі збереженням стилістичного колориту, тоді як соціолектні маркери формують у читача цілісне уявлення про соціальний статус і походження персонажа. Комплексне використання цих методів забезпечує баланс між зрозумілістю перекладу та передачею етнокультурної специфіки.

Кіноперекладє надзвичайно важливою складовою аудіовізуального перекладу, що поєднує в собі мовні, культурні та технічні аспекти. Він не просто передає зміст оригінального твору, а й зберігає його емоційну

насиченість, атмосферу та художню цінність, що робить кіноперекладключовим інструментом у забезпеченні ефективної міжкультурної комунікації. Успішний кіноперекладвимагає від перекладача високого професіоналізму, творчого підходу та глибокого розуміння особливостей мови й культури обох народів, а також знання технічних аспектів аудіовізуального виробництва.

Оцінка адекватності перекладу діалектного мовлення в кіно є важливою складовою якісного кіноперекладу, яка впливає на сприйняття твору глядачем та збереження його автентичності. Врахування лексичних, синтаксичних, фонетичних, культурних та контекстуальних особливостей допомагає зберегти унікальність персонажів і передати соціокультурні відмінності, що лежать в основі діалектного мовлення. Крім того, здатність передавати емоційне забарвлення, гумор і тонкі нюанси спілкування робить переклад більш живим і природним, сприяючи глибшому зануренню глядача у сюжет.

Водночас технічні обмеження кіноперекладу вимагають від перекладача високої майстерності і творчого підходу для балансування між точністю передачі змісту і можливостями реалізації на екрані. Лише комплексний підхід, що поєднує лінгвістичні знання, культурну компетентність і технічну вправність, дає змогу створити переклад, який не лише зберігає мовну індивідуальність оригіналу, а й відповідає потребам сучасного глядача.

РОЗДІЛ 3. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВІДТВОРЕННЯ ДІАЛЕКТІВ ТА АКЦЕНТІВ У ФІЛЬМІ «ПРОФІ»

3.1. Лінгвістичні особливості діалектів та акцентів у оригінальній версії фільму

Аналізуючи оригінальні діалоги з фільму «Профі» [65], варто відзначити, що автори сценарію цілеспрямовано використовують різноманітні лінгвістичні засоби, які відображають специфіку живого розмовного мовлення. Персонажі не спілкуються літературною, «нормативною» англійською мовою, натомість у їхніх репліках часто з'являються елементи просторіччя, сленгові вирази, а також ідіоми, характерні для певного соціального чи культурного середовища. Загалом це робить мову більш автентичною і правдоподібною, оскільки вона максимально наближена до реального мовного середовища, у якому перебувають герої. Крім того, така лінгвістична манера підкреслює соціальне походження персонажів, їхній рівень освіченості, а також внутрішній психологічний стан.

Наприклад, у репліці *«Holy **fuck!**»* (8:14) спостерігається використання емоційно забарвленої лайки, яка в оригіналі звучить максимально різко й експресивно. Подібні вигуки слугують своєрідними маркерами афектованого стану, коли герой переживає сильні емоції – шок, роздратування чи раптове здивування. В українському перекладі вона передана як *«**Чорт забирай!**»* (8:22). Цей варіант є менш грубим і має значно слабший вульгарний відтінок, ніж англійський оригінал. Така адаптація пояснюється культурними нормами та перекладацькими стратегіями: в українському кінопрокаті уникали надмірної вульгарності, зберігаючи при цьому емоційність висловлювання.

Інший показовий приклад – фраза *«If Dad knew, he'd **shit bricks**»* (8:21), яка належить до розряду англомовних ідіоматичних виразів. У дослівному перекладі цей вислів означає «якщо тато дізнається, він буде вкрай шокований, розлючений чи наляканий». Перекладачі обрали варіант *«Якщо тато дізнається – **обкезається**»* (8:27). В українській версії спостерігається цікава

трансформація: використано грубуватий, навіть дещо гумористичний просторічний вираз, який передає подібний ефект шоку та підкреслює комічність ситуації.

Наступний приклад – ***«Snitches get snitches»*** (8:51) – показує специфіку акценту персонажа. Вимова, інтонаційні паузи та ритм мови відображають певні регіональні особливості американської англійської, характерні для міських районів Північної Америки. Переклад українською мовою «***Пельку на петельку***» (8:58) передає зміст, проте акуратна передача фонетичних нюансів оригіналу у дубляжі потребує додаткових засобів, як-от робота з голосовою модуляцією актора. Ще один приклад – *«**Just get my back** if I ever need it»* (8:52), що належить до типових розмовних виразів англійської мови. Цей вислів означає прохання про підтримку та допомогу у складній ситуації. Переклад *«**Прикриєш мене**, якщо знадобиться»* (8:58) є цілком адекватним і відтворює не лише зміст, а й тональність оригіналу.

Загалом зіставлення оригіналу та перекладу свідчить, що у випадках із діалектами та акцентами, перекладачі застосовують різні стратегії. Іноді використовується пом'якшення (як у випадку з лайливими словами), іноді – креативна адаптація з урахуванням культурного коду цільової аудиторії (як із кримінальним сленгом), а подекуди можливий буквальний переклад (як у дружніх розмовних репліках).

Досить показовим прикладом також є коротка репліка *«**Come on**»* (11:06). Цей вираз належить до універсальних елементів англійської мови, які широко використовуються у розмовній мові і можуть набувати різного значення залежно від інтонації, ситуаційного контексту та мовної ситуації. У цьому випадку інтонація персонажа передає нетерплячість, роздратування або заклик до активних дій, що характерно для американського англійського розмовного стилю.

У цьому наступному прикладі вислів ***«Anything»*** (11:45) демонструє типове використання нейтрального американського англійського акценту (General American). Вимова слова чітка, без регіональних особливостей,

інтонація питальна або загальна в залежності від контексту. Український переклад **«*Що завгодно*»** (11:51) відтворює зміст, однак у плані діалекту або акценту немає спеціального маркеру – мова стандартна, нейтральна. Цей випадок ілюструє, що у General American часто немає виразних діалектних ознак, що потребують спеціальної адаптації у дубляжі.

Вислів *«This guy's got a team **of thousand-dollar-an-hour** attorneys»* (13:40) демонструє інший тип лінгвістичної структури – гіперболізоване описання через конкретизацію цифрами. Така форма мови підкреслює соціальний статус і впливовість персонажа, використовуючи конкретні фінансові показники як інструмент комунікації та соціального контексту. Водночас, вона ілюструє особливості американського діалекту, де числівники та специфічні прикметники часто застосовуються для створення враження величини, важливості чи значущості явищ.

Інший цікавий приклад – *«I have a cousin. **Or seven**»* (14:15). Тут помітний гумористичний ефект, побудований на перебільшенні: герой наче не впевнений у кількості родичів і свідомо жартує. В українській версії – *«Я маю родича. **Або кількох**»* (14:20) – цей комічний ефект зберігається, проте меншою мірою. Вислів *«або кількох»* передає ідею множинності, проте не відтворює оригінального числового акценту (*«seven»*). Можна сказати, що переклад більш згладжений і не такий яскраво гіперболізований.

Найяскравіше стилістичне навантаження має репліка *«**What the fuck** are we still doing here?»* (15:38). У ній використано грубий, емоційно насичений вигук із лайливим словом, що передає сильне роздратування й нетерпіння героя. Фраза *«**What the fuck** does that mean?»* (15:43) також є прикладом емоційно-експресивного висловлювання, у якому лайливий елемент (*fuck*) виконує не стільки семантичну, скільки підсилювальну функцію. Це типовий зразок розмовної англійської, де груба лексика використовується для вираження сильного здивування або обурення.

Досить цікавим є переклад вислову *«**Bad energy**»* (16:58), який у сучасній англійській молодіжній лексиці позначає негативні відчуття, поганий настрій

або небажану атмосферу. В українському варіанті *«Це **поганий вайб**»* (17:06) перекладач обрав калькування сучасного сленгового слова *«**vibe**»*, яке вже активно використовується в українській молодіжній мові.

У наступному прикладі *«**Oh, my God**, I look **mad busted**»* (17:19) можна розглядати під кутом акценту та фонетичних особливостей, притаманних певному регіональному чи соціальному діалекту американської англійської. Вимова слів та інтонаційні особливості підкреслюють емоційний стан персонажа та його належність до певної соціальної групи. Наприклад, характерна вимова *«Oh, my God»* і плавне поєднання слів у потоці мовлення створює ефект природності спілкування. Український переклад ***«О, Господи**, це **повний треш**»* (17:28) передає зміст вислову та емоційну реакцію персонажа. Хоч фонетичний акцент оригіналу не відтворюється буквально, переклад адаптує інтонаційне та емоційне забарвлення, що дозволяє глядачу відчути стан героя і зберігає функцію виразності мовлення в контексті сцени.

У вислові *«Okay, well, **pick your battles, 'cause we're leavin' in 30**»* (17:24) міститься ідіоматичний вираз *«pick your battles»*, який означає «обирати, на що витрачати сили» або «не витрачати енергію на дрібниці». Український переклад *«Гаразд, **причепурись**, бо ми вже **закругляємось**»* (17:32) дещо відходить від буквального значення. Перекладач використав вільну адаптацію, змінивши акцент із життєвої настанови на більш практичну пораду. Така трансформація допомагає зробити діалог природнішим у контексті сцени, проте втрачає оригінальну ідіоматичність вислову.

Фраза *«If you'd shot **a foot** to the left, **I'd be dead**»* (20:20) є яскравим прикладом гіпотетичної конструкції, яка підкреслює небезпечність ситуації. Використання конкретної міри довжини (*a foot*) створює образність та точність висловлювання. Український варіант *«Кілька **сантиметрів** лівіше, і мені **гаплик**»* (20:32) адаптований із врахуванням національної системи вимірювання, адже українському глядачу звичніше чути *«сантиметри»*, а не *«фути»*. Крім того, перекладач застосував розмовне слово *«гаплик»*, яке передає емоційність та драматичність оригіналу.

Репліка *«That **eats at me**»* (20:43) є прикладом ідіоматичного виразу, що означає внутрішній неспокій, тривогу або докори сумління. Дослівно вона перекладається як «це мене підточує», «це мене гризе зсередини». Фраза ***«Get in here.** We're eating»* (21:40) належить до побутового розмовного мовлення й звучить як короткий заклик приєднатися до спільної трапези. Український переклад ***«Вечеря готова»*** (21:54) змінює граматичну структуру, але передає суть ситуації. Натомість втрачено імперативність (*«Get in here»*), що в оригіналі звучить більш наполегливо. Це приклад перекладацької трансформації, яка спрощує вислів, роблячи його м'якшим і традиційно прийнятним у побутовому українському мовленні.

У прикладі *«Thank you, **bro»*** (25:06) слово ***«bro»*** вказує на неформальний, дружній тон, притаманний молодіжним або регіональним соціолектам. Інтонація і ритм вимови створюють ефект близького, довірливого спілкування між персонажами. Український переклад *«Дякую, **чувак»*** **(25:18)** зберігає неформальність і дружній відтінок оригінального вислову. Хоча буквальна фонетика американського акценту не передається, адаптоване слово ***«чувак»*** відтворює соціальну і комунікативну функцію звертання, підтримуючи емоційну і стилістичну відповідність у кіноперекладі.

Фраза *«**Your adventure, kid**»* (27:36) є прикладом саркастичного вислову, який у буквальному значенні означає «твоя пригода, хлопче». Проте в контексті вона використовується іронічно, щоб підкреслити необачність або неприємність ситуації. В українському варіанті подано *«Оце ти вляпався»* (27:55). Репліка *«**Fuckin' poobutt** can't hold her drink»* (28:01) є прикладом грубого розмовного висловлювання з використанням нестандартного сленгового слова *poobutt*, яке у сучасному міському просторіччі має зневажливий відтінок («нікчема», «слабак»).

Фраза ***«Get the fuck up»*** (28:22) є коротким наказом із використанням лайливого підсилювача. Український переклад ***«Піднімай сраку»*** (28:41) адекватно передає імперативний тон і агресивність висловлювання. Заміна на жаргонізм *«сраку»* відтворює рівень вульгарності й експресії, роблячи переклад

максимально наближеним до оригіналу. У вислові *«They wipe out **entire fucking bloodlines**»* (29:19) використано сильний гіперболічний образ, що підкреслює масштаб і жорстокість дій – не просто вбивство, а знищення цілих родів. Переклад *«Вони нищать, і **вирізають цілі родини**»* (29:36) зберігає зміст, але виглядає дещо надлишково через подвійне дієслово *«нищать, і вирізають»*.

Вислів ***«Fair enough»*** (29:20) належить до тих коротких англійських реплік, що не мають прямого українського відповідника. У більшості випадків він означає «справедливо», «згоден», «логічно». Проте в перекладі подано ***«Безсоромники»*** (29:39), що є значним відхиленням від змісту. Фраза *«Where is **my fucking** money?»* (32:08) є прямою агресивною вимогою з використанням лайливої лексики. Переклад *«Де **мої кляті** гроші?»* (32:24) звучить менш вульгарно, оскільки лайливе *fucking* замінене на більш помірне *«кляті»*.

У вислові *«Everything **is fucked**!»* (34:58) спостерігаємо концентровану передачу відчаю та безвиході. Переклад *«Це **повна хрінь!**»* (35:14) зміщує акцент: замість загальної катастрофи (*все зруйновано, все пішло шкереберть*) ми отримуємо знецінююче судження. Слово ***«Bastard!»*** (36:18) є короткою лайкою, спрямованою на конкретну особу. Український варіант ***«Тварюка!»*** (36:35) передає агресивність і негативне ставлення, хоча семантика змінюється. Англійське *bastard* має відтінок образи, пов'язаної з походженням або моральною ницістю, тоді як *«тварюка»* підкреслює нелюдяність та жорстокість.

У фразі *«Thought we could have a **little chat**»* (37:12) використовується іронічний тон: співрозмовник приховує загрозу за зовні дружньою пропозицією. Переклад *«Хотів з тобою **побелькотіти**»* (37:26) додає фамільярності та навіть зневажливості. Використання дієслова *«побелькотіти»* робить вислів менш серйозним і більш знецінювальним.

Отже, аналіз лінгвістичних особливостей оригінальної версії фільму «Профі» демонструє, що мова персонажів насичена просторічними виразами, емоційно забарвленими вигуками, ідіомами та гіперболізованими конструкціями, що створює автентичність і правдоподібність спілкування.

Діалекти, акценти та специфічні мовні засоби не лише передають соціальний і культурний контекст, але й відображають психологічний стан героїв, їхній характер і взаємовідносини. Українські переклади, застосовуючи стратегії пом'якшення, калькування чи креативної адаптації, намагаються зберегти емоційну насиченість, гумор та смислові відтінки оригіналу.

3.2. Аналіз перекладацьких рішень при відтворенні діалектів в українському дубляжі

Аналіз перекладацьких рішень у контексті дубляжу фільму «Профі» демонструє складність і багатогранність передачі діалектів оригінальної англійської мови на українську. В оригінальних діалогах персонажі використовують багатий арсенал мовних засобів (від грубої лайки й емоційно насичених вигуків до гумористичних перебільшень, ідіоматичних виразів та регіональних акцентів). Такі елементи не лише роблять мову живою й автентичною, а й передають соціальний, психологічний і культурний контекст, у якому перебувають герої. Українські перекладачі та дубляжери у таких випадках ставлять за мету зберегти ці характеристики, водночас адаптуючи вислови до культурних норм цільової аудиторії та фонетичних особливостей української мови.

Наприклад, репліка «***You slaughter Vory soldiers***» (38:01) в оригіналі передає грубий і прямий кримінальний жаргон, характерний для мовного середовища злочинного світу. Український переклад «***Ти по вуха в лайні***» (38:11) демонструє креативну адаптацію: буквально вислів означає «*ти знищив солдатів Ворі*», однак перекладач обирає просторічну, образну конструкцію, яка передає емоційне забарвлення та драматургічний ефект сцени. Це показує, що при перекладі діалектів і сленгу часто необхідно відходити від буквального перекладу, щоб зберегти тон, інтригу та характер героя.

Ще один яскравий приклад – репліка «*Eat your **fuckin' food**, then you put on the fucking clothes and **shut the fuck up***!» (43:02). В оригіналі вона насичена грубою лайкою, що підкреслює агресивний тон та авторитет персонажа.

Український дубляж «*Жри свою **кляту** їжу, потім вдягнися і **стули писок***» (43:09) відтворює цю агресивність, зберігаючи грубість, але адаптуючи лайку до українського просторічного рівня мови. Такий переклад дозволяє глядачеві відчути ті ж емоції, які передає оригінал, водночас роблячи репліку зрозумілою та природною для української аудиторії.

Натомість репліки з елементами флірту або дружнього спілкування вимагають тоншого підходу. Так, вислів «*Mmm. You're so **fuckin' pretty***» (43:20) в оригіналі передає захоплення та емоційне забарвлення за допомогою слова «*fuckin'*», який тут виконує підсилювальну функцію. Український переклад «*Ммм. Яка ж ти **гарненька***» (43:31) передає сенс компліменту, однак лайка опускається, оскільки вона тут не критична для передачі змісту та може бути сприйнята надмірно грубо українським глядачем. Це демонструє, що перекладачі часто приймають рішення про модифікацію грубої лексики залежно від контексту, інтонації та культурних норм цільової аудиторії.

Також ще одним аспектом адаптації є передача розмовних і нейтральних слів із багатозначним вжитком. Репліка «*How's it goin', **cat**?*» (44:18) в оригіналі містить звертання «*cat*», яке вживається у неформальному спілкуванні. Український переклад «*Як життя, **котику***?» (44:27) дослівно зберігає форму звертання, адаптуючи його до українських мовних реалій і зберігаючи дружній та грайливий тон. Аналогічно, репліка «*Well, you never **call me unless you need something***» (44:34) передає зауваження про поведінку співрозмовника. Український переклад «*Ти ніколи не дзвониш **просто потеревенити**...*» (44:42) зберігає розмовний стиль, використовуючи українське просторічне дієслово «потеревенити», що передає неформальність і характерні риси спілкування, притаманні оригінальному англійському вислову.

Ще одним прикладом є репліка «***Maybe you should get** a beer there*» (45:06), перекладена як «***Залітай туди** на кухоль пива*» (45:16). В оригіналі фраза звучить досить прямолінійно, проте в українському дубляжі застосовано просторічне звернення «*залітай*», яке додає репліці характерного невимушеного, молодіжного відтінку та створює ефект безпосередності й

звичної розмовної поведінки. Подібним чином, у фразі «***You're up, kid***» (46:50) переклад «***Твій вихід***» (47:02) демонструє прагнення передати короткість, командний тон і в той же час створити ефект легкого наставництва чи підказки для персонажа, що в оригіналі виражалося через звертання «*kid*». Такі перекладацькі рішення підкреслюють, як важливо не лише передати лексичне значення, а й адаптувати мовні засоби під культуру та сприйняття українського глядача.

Особливу увагу заслуговує передача числових та грошових одиниць, що теж є елементом мовного стилю та соціальної характеристики персонажів. У репліці *«Like **four pounds** a month*» (50:59) переклад «***Два кіло** на місяць*» (50:13) демонструє адаптацію одиниць виміру під український контекст, що робить репліку зрозумілою і природною для місцевого глядача. Аналогічно, у фразі «*And bring five **stacks***» (51:39) український дубляж обирає вираз «*І принеси п'ять **штук***» (51:56), який передає кількісний зміст оригіналу та водночас зберігає неформальність, властиву розмовній англійській мові, де «*stacks*» у сленговому значенні означає великі суми грошей. Такий підхід дозволяє дубляжу залишатися живим, природним і максимально близьким до сприйняття аудиторією, не втрачаючи соціально-емоційного контексту.

Фраза ***«**Now get the **fuck outta here**»*** (51:45) у перекладі подана як ***«А тепер іди»*** (52:00). В оригіналі вислів не лише несе наказовий характер, а й підкреслює агресивність і емоційне напруження персонажа, що є важливим елементом його соціальної та психологічної характеристики. Перекладач, усуваючи нецензурну лексику, водночас зберігає комунікативну функцію фрази через інтонаційні засоби та відповідний контекст сцени.

Цей прийом демонструє, що відтворення діалектів і акцентів у кіноперекладі не обмежується буквальним перенесенням слів, а потребує врахування прагматичного потенціалу мовлення: тембру, ритму, наголосів, тональності та соціальних маркерів, які формують сприйняття персонажа. Крім того, переклад має бути культурно релевантним для цільової аудиторії, тобто не

порушувати мовні норми та етичні стандарти, зберігаючи при цьому характер мовця.

Вислів «*This is like an **awkward** Tinder date*» (52:24) передано як «*Ніби **стрьомне** побачення в Тіндері»* (52:37), що передає іронічне ставлення персонажа та емоційний відтінок ситуації, хоча фонетичні та акцентні особливості оригіналу не збережені. Тут перекладач застосовує функціональну еквівалентність, зосереджуючись на смисловому та емоційному впливі, а не на буквальному відтворенні мовного стилю.

Фраза «*How you **doin'**? – Як **ся маєш**?*» (58:01–58:18) відтворює характерний діалект персонажа в компактній, дружній формі, притаманній українській розмовній мові. Таке рішення демонструє прагнення дубляжу передати не лише зміст, а й емоційну забарвленість та соціальний контекст. Аналогічно, переклад сленгових та образних висловів, як-от «*I am **the big potatoes** – Я ж тут **велика рибина***» (59:36–59:55) чи «***Fuck! – Бляха!***» (1:03:22–1:03:49), показує, як перекладачі адаптують гру слів, що в англійській мові має грубий або емоційний характер, до українських мовних норм, обираючи при цьому близькі за значенням і емоційним забарвленням еквіваленти.

Особливу увагу заслуговує передача регіональних або соціальних відтінків мови. Наприклад, у фразах «*You drive rental – Ти орендуєш тачку*» (59:15–59:33) та «***We are aware – Ми в курсах***» (1:00:51–1:01:10) перекладач обирає прості, зрозумілі та буденні українські конструкції, що відповідають сучасній молодіжній мові, при цьому не втрачаючи природності персонажів. Водночас при перекладі більш експресивних або грубих висловів, таких як «*Now get the fuck outta here – А тепер іди*» (51:45–52:00) чи «*Cause these **motherfuckers** are as **high power as it gets** – Бо ці **виродки потужні, що тріндець***» (57:24–57:42), український дубляж вміло поєднує адаптацію грубих або сленгових слів зі збереженням інтенсивності та емоційного тону, не

вдаючись до надмірного цензурування або буквального переносу англійської лайки, що могло б спотворити сприйняття сцени.

Отже, аналіз перекладацьких рішень при відтворенні діалектів в українському дубляжі демонструє складний і багатошаровий процес адаптації мови оригіналу до культурного та мовного контексту цільової аудиторії. Перекладачі змушені не лише передавати зміст і емоційне забарвлення висловів, а й відтворювати характерні особливості мовлення персонажів, їх соціальний статус, темперамент і відтінки гумору. Як показано у прикладах із різних сцен фільму, часто застосовуються засоби, які роблять українську мову більш живою, емоційною та близькою до повсякденної комунікації.

3.3. Збереження прагматичного потенціалу діалектного мовлення персонажів у перекладі

Збереження прагматичного потенціалу діалектного мовлення персонажів у перекладі є однією з важливих проблем сучасного дубляжу, оскільки мова персонажів не лише передає фактичну інформацію, але й відображає їхній соціальний статус, характер, емоційний стан та відносини з іншими героями. Українські перекладачі намагаються зберегти автентичність оригіналу, водночас адаптуючи діалектні елементи так, щоб вони були зрозумілі й органічні для місцевої аудиторії. Наприклад, у фразі «*Nothing **fucking** happened*» (1:05:08), де персонаж каже «*І тут нічого **бляха** не сталося*» (1:05:24), переклад відтворює грубу лексику та емоційне напруження, зберігаючи прагматичну функцію висловлювання – передати роздратування і розчарування героя. Використання слова «*бляха*» відповідає прагматичній насиченості оригінального «*fucking*» і одночасно адаптоване до українського контексту, що дозволяє глядачеві зрозуміти інтенсивність емоцій без втрати культурної адекватності.

Ще один приклад зберігання прагматичного потенціалу – репліка «*You're **on the payroll** too?*» (01:05:11), перекладена як «*То ви **«на зарплаті»** я бачу?*» (1:05:27). Перекладач успішно передає іронічне підкреслення, яке у вихідному мовленні передається інтонацією та контекстом. Фраза зберігає свій

соціально-комунікативний підтекст, адже персонаж оцінює статус співрозмовника, що є ключовим для розвитку сюжету та взаємодії героїв. В українському дубляжі це досягається використанням інтонаційних та лексичних засобів, які відтворюють легку агресію, характерні для оригіналу.

Крім того, перекладачі активно працюють з нецензурною лексикою та просторіччям, що має високий прагматичний потенціал. Наприклад, у сцені «*Ah, you **two assholes***» (1:05:42) перекладено як «*А, це ви, **вилупки***» (1:05:57), де заміна грубої англійської лайки на український просторічний варіант дозволяє передати презирство й агресивну емоційну оцінку персонажа, не втрачаючи автентичності. Аналогічно, фраза «*He **wouldn't shut up***» (1:05:50) перетворюється на «*Він **не затикався***» (1:06:05), де українська репліка точно передає прагматичний ефект оригіналу – небажання героя замовкнути та створення напруження в комунікації.

Фраза «*Not **bite fucking face** off!*» перекладена як «*А не **відгризати** їм **пики**!*» (1:10:45) зберігає емоційну насиченість, агресивний характер висловлювання та неформальність стилю, при цьому адаптуючи лайку до українських мовних норм. Інший випадок, «*You just **fucked me** out of 200 grand*» – «*Ти щойно **підірав мене** на 200 штук*» (1:10:50), демонструє прагнення перекладача не лише передати зміст, а й відтворити соціальну та емоційну ієрархію персонажів. Тут грубість передана українським словом «*підірав*», що підтримує автентичність і комунікативну функцію висловлювання. Аналогічно, «***Fucking beyond**. He was this **close to smokin'** us both*» – «***Чувак**. Майже **не порішив** нас обох*» (1:11:14) показує, як переклад зберігає критичний тон та напруженість ситуації, транслюючи прагматичний потенціал оригіналу.

*«The Brotherhood treats me like I'm **radioactive***» – «*Я для клану ніби якийсь **прокажений***» (1:13:53) яскравим прикладом збереження прагматичного потенціалу діалектного мовлення в українському дубляжі. В оригіналі вислів не лише передає метафоричне порівняння, а й відображає соціальну дистанцію, ставлення оточення до персонажа та його емоційний стан. Переклад зберігає ці

ключові елементи, адаптуючи їх до мовної та культурної норми цільової аудиторії.

У випадку українського дубляжу фільмів та серіалів, де персонажі використовують діалекти або сленг, перекладачеві доводиться не просто передавати сенс слів, а й зберігати характер персонажа, його соціальний статус, темперамент і навіть ступінь агресивності. Наприклад, у сцені, де персонаж вимовляє «***Fucking girl!***» (1:23:49), український дубляж відтворює це як «***Кляте стерво!***» (1:23:55). Тут перекладач обирає слово, яке передає агресивний і зневажливий тон оригіналу, зберігаючи прагматичний потенціал висловлювання – тобто його емоційне навантаження та функцію у комунікації між персонажами.

Репліка «***Fuckin' move**, Viper*» (1:24:01), перекладена як «***Ворушися**, Вайпере*» (1:24:06), демонструє прагматичну функцію заклику до дії, проте англійський лайливий компонент втрачено або трансформовано, щоб не суперечити культурним нормам української аудиторії. У такому випадку перекладач стикається з дилемою: або зберегти емоційну інтенсивність через більш грубі слова, або адаптувати висловлення так, щоб воно було зрозуміле та соціально прийнятне для цільової аудиторії.

Ще один приклад – *«**Fucking dome the bitch**!»* (1:26:32), що в українському дубляжі звучить як *«**Прикінчи це стерво!**»* (1:26:41). У цьому випадку відбулася трансформація лайливого словосполучення на більш нейтральне з точки зору мовної етики, проте збережена основна прагматична функція вислову – наказ до насильницької дії. Переклад дозволяє передати емоційне забарвлення та агресивну наміру персонажа, не спотворюючи його характер і інтерактивний вплив на інших героїв. Загалом це свідчить, що прагматичний потенціал діалектного мовлення може зберігатися не лише через буквальний переклад, а й через конструювання еквівалентного комунікативного ефекту, який відповідає конкретній ситуації та соціально-психологічним особливостям персонажа.

Репліки типу *«**You should disappear**»* (1:29:21) – ***«Зникни звідси»*** (1:29:33) демонструють прагматичну точність: переклад не містить грубих слів, але передає імперативний характер і загрозливий тон, зберігаючи інтерактивну функцію мовлення. Таким чином, український дубляж успішно адаптує діалектне мовлення, зберігаючи його комунікативну силу та вплив на розвиток сюжету, одночасно враховуючи культурні та мовні особливості цільової аудиторії.

Англомовне висловлювання *«**Shut the fuck up**!»* (1:40:05), яке в українському перекладі отримало форму ***«Закрий свою ротяку!»*** (1:40:15), зберігає емоційну напругу, грубу інтонацію та соціальний контекст конфлікту, тим самим дозволяючи глядачу відчути агресивність ситуації так, як це задумано автором. Подібним чином, *«Get me **the hell outta here**»* (1:46:28) передано як *«Забери мене **нафіг звідси**»* (1:46:34), де переклад передає не лише прохання про негайне звільнення з небезпечної ситуації, а й відтінок страху та роздратування персонажа, що є важливим для розкриття його психологічного стану.

Важливо підкреслити, що прагматичний потенціал діалектного мовлення проявляється не лише через грубі вислови чи лайку, а й через особливості синтаксису, лексичні маркери та емоційні вигуки, які формують стиль персонажа та його соціальну ідентичність. Наприклад, фраза ***«Mind your ears»*** (1:45:13), перекладена як ***«Затули вуха»*** (1:45:29), демонструє не лише прямий інструктивний аспект, а й ієрархію влади у взаємодії персонажів, адже тон і форма висловлювання вказують на домінування одного героя над іншим. У процесі перекладу критично важливо зберігати таку інтонаційно-прагматичну структуру, оскільки навіть незначна зміна слів або формулювання може стерти культурні та соціальні відтінки діалектного мовлення, позбавивши текст автентичності. Цитати з оригіналу фільму «A Working Man» та їхні адекватні адаптації у перекладі ***(«Time to go**» - **«Забираймось»***, 1:45:36–1:45:43) демонструють, як лаконічні вислови зберігають імперативний характер та

соціальні функції в діалозі, водночас адаптуючись до мовних та культурних особливостей цільової аудиторії.

Отже, збереження прагматичного потенціалу діалектного мовлення у перекладі – це не лише питання адекватності лексичних відповідників, а й комплексна робота над відтворенням соціального, емоційного та культурного контексту, який закладений у мовленні персонажів. Цитати з оригіналу та їхні українські версії демонструють, що грамотний переклад може одночасно передавати зміст, зберігати емоційне забарвлення та підтримувати автентичність характерів.

3.4. Труднощі відтворення соціокультурного компонента діалектів та акцентів

Труднощі відтворення соціокультурного компонента діалектів та акцентів у перекладі є одним із найскладніших завдань перекладача, адже мова персонажів у художніх творах чи фільмах не є нейтральною. Вона завжди навантажена соціальними й культурними маркерами, які сигналізують про соціальний статус мовця, його походження, рівень освіченості чи навіть приналежність до певної субкультури. Саме тому при дубляжі важливо зберегти не тільки фактичний зміст реплік, а й ті відтінки значення, що формують характер персонажів та атмосферу твору. Однак реалізація цього завдання стикається з низкою труднощів, серед яких – відмінності у мовних системах, різні культурні коди, відсутність прямих еквівалентів для жаргону чи діалектизмів та обмеження цензури.

У таблиці 3.1 відображені приклади труднощів відтворення соціокультурного компонента діалектів та акцентів у перекладі (на матеріалі фільму «Профі»).

Таблиця 3.1

Приклади труднощів відтворення соціокультурного компонента діалектів та акцентів у перекладі (на матеріалі фільму «Профі»)

Оригінал	Переклад	Тип мовного явища	Труднощі перекладу
Why you do all this for a whore?	Нащо це все робити для шльондри?	Лайка, соціальний осуд	Різниця у культурній конотації термінів
That motherfucker we hooked up with Dimi clapped out half a dozen Russians tonight	Той, вилупок, якого ми звели з Дімі, прикінчив сьогодні пів дюжини	Кримінальний жаргон, вульгаризми	Втрата агресивності та колориту американського жаргону
Mount up!	Всі по конях!	Команда, культурно маркована фраза	Адаптація до українського культурного коду
You weren't	Я був ввічливим	Лаконічна репліка	Втрата ритмічної стиснутості англійської мови
Holy fuck!	Чорт забирай!	Вигук з обсценізмом	Цензурні обмеження, пом'якшення

Продовження таблиці 3.1

If Dad knew, he'd shit bricks	Якщо тато дізнається – обкезається	Ідіома, просторіччя	Передача гротеску та гумору
Snitches get snitches	Пельку на петельку	Кримінальний жаргон, римована погроза	Збереження загрози, але зміна культурного контексту
Just get my back if I ever need it	Прикриєш мене, якщо знадобиться	Розмовна ідіома	Збереження сенсу, втрата неформальності

Джерело: сформовано автором на основі [65].

Наприклад, у сцені, де персонаж вигукує: *«Why you do all this for **a whore?**»* (1:30:46), в українському перекладі з'являється варіант *«Нащо це все робити для **шльондри**?»* (1:31:00). Використання слова *«шльондра»* зберігає грубість та принизливий тон оригіналу, але водночас воно має іншу культурну конотацію: для українського глядача цей термін може звучати менш агресивно, ніж англійське *whore*, яке у західній культурі має значно сильніший соціальний осуд. Тут перекладач стикається з проблемою: як знайти баланс між збереженням емоційної насиченості вислову та його культурної відповідності цільовій аудиторії.

Ще більш складним прикладом є репліка: *«That **motherfucker** we hooked up with Dimi **clapped out** half a dozen Russians tonight»* (1:34:37), що в українському дубляжі звучить як *«Той, **вилупок**, якого ми звели з Дімі, **прикінчив** сьогодні пів дюжини»* (1:34:55). Англійський оригінал насичений вульгаризмами (*motherfucker*) і кримінальним жаргоном (*clapped out* – «прибив», «ліквідував»), які створюють атмосферу злочинного середовища. В українській версії лайливе слово трансформується у більш «пом'якшене» *«вилупок»*, що передає зневагу, але втрачає частину оригінальної агресивності. Крім того, вираз *«clapped out»* перекладено як *«прикінчив»*, що добре передає зміст, але нівелює культурний колорит американського кримінального жаргону. У таких випадках перекладач вимушений відмовитися від буквальної відповідності заради зрозумілості та природності перекладу для української аудиторії.

Особливі труднощі виникають тоді, коли короткі репліки несуть сильне соціокультурне навантаження. Наприклад, заклик *«**Mount up!**»* (1:34:51), у перекладі відтворений як *«**Всі по конях!**»* (1:35:09), демонструє, як перекладач застосовує адаптацію. В англійській мові ця команда має військово-кримінальний відтінок – швидко зібратися, підготуватися до бою, вирушити у дію. Український варіант *«Всі по конях!»* апелює до культурного коду, зрозумілого глядачам, і водночас надає висловлюванню відтінок динаміки та бойової готовності. Проте втрачається відчуття сучасного американського

кримінального контексту, адже вираз починає звучати радше як історична чи народна приказка. Це типовий приклад того, як соціокультурний компонент може трансформуватися у процесі перекладу, щоб залишатися функціонально дієвим, навіть якщо він не повністю відтворює оригінальну атмосферу.

Показовим є приклад короткої репліки *«**You weren't**»* (7:37), яка в оригіналі звучить доволі стримано, натомість в українському перекладі трансформується у *«**Я був ввічливим**»* (7:44). Це вже не буквальний переклад, а своєрідна інтерпретація, яка, ймовірно, підсилює прагматичний ефект репліки. Проте тут виникає культурний зсув: оригінальна лаконічність англійської відповіді, властива для американського розмовного стилю, поступається більш розлого сформульованому українському варіанту, що дещо змінює ритм сцени.

Ще складнішим є приклад лайливого вигуку *«**Holy fuck!**»* (8:14). В українській версії він звучить як *«**Чорт забирай!**»* (8:22). Тут ми бачимо свідоме пом'якшення, адже прямий переклад виглядав би надмірно різко для цільової аудиторії й міг би не пройти цензурні обмеження. Водночас, з прагматичної точки зору, переклад відтворює основну функцію – передати здивування та емоційний вибух персонажа. Проте культурний підтекст втрачається: для англомовного глядача *«Holy fuck!»* одразу сигналізує про низький соціальний регістр мовця, тоді як *«Чорт забирай!»* у нашій культурі може звучати менш агресивно.

Репліка *«If Dad knew, he'd **shit bricks**»* (8:21) є прикладом ідіоми, яка містить яскравий елемент американського просторіччя. Український варіант *«Якщо тато дізнається – **обкезається**»* (8:27) намагається зберегти колорит і водночас зробити вислів достатньо експресивним для глядача. Тут перекладач застосовує адаптацію: образність оригіналу (буквально – «*він би наклав цеглин*») трансформується у більш зрозумілий та влучний для нашої культури варіант. Проте при цьому губиться американський гумористичний присмак ідіоми, яка звучить гротескно й водночас грубо.

Особливі труднощі виникають під час передачі кримінального жаргону. Вислів *«**Snitches get snitches**»* (8:51) є класичною ідіомою американського

кримінального середовища, що буквально означає: «*стукачів карають ножем*». В українському дубляжі ми чуємо: ***«Пельку на петельку»*** (8:58). Цей переклад не є буквальним, але чудово передає суть загрози – покарання за зраду, зберігаючи образність та римованість оригіналу. Водночас культурний компонент змінюється: якщо англійська фраза відразу впізнавана як частина тюремного жаргону, то український варіант звучить радше як народний вислів, що надає сцені іншого відтінку.

Натомість фраза *«Just **get my back** if I ever need it»* (8:52) перекладена як ***«Прикриєш мене**, якщо знадобиться»* (8:58). Перекладач максимально точно передає не лише зміст, але й прагматичну функцію – прохання про підтримку. Оригінальна фраза належить до типових розмовних американських виразів і в контексті спілкування сигналізує про довіру та солідарність. Український варіант зберігає цю інтенцію, хоча втрачає легку неформальність оригіналу: в англійській *«get my back»* звучить значно більш невимушено, ніж українське *«прикриєш мене»*.

Отже, розглянуті приклади демонструють, що головна трудність відтворення соціокультурного компонента діалектів та акцентів у перекладі полягає у пошуку рівноваги між буквальністю і прагматикою. Надмірна точність може призвести до штучності й незрозумілості для українського глядача, тоді як занадто вільна адаптація – до втрати культурного колориту. Перекладач змушений постійно балансувати між цими крайнощами, намагаючись зберегти емоційний заряд вислову, його функціональну роль у діалозі та культурний підтекст. У результаті дубляж формує власний соціолінгвістичний простір, який, хоча й не завжди точно відповідає оригіналу, однак забезпечує максимально близьке сприйняття глядачем.

3.5. Рекомендації щодо відтворення діалектного мовлення в українському кіноперекладі

Відтворення діалектного мовлення та соціокультурних особливостей персонажів у кіноперекладі є надзвичайно складним завданням, що потребує не

лише лінгвістичної точності, а й глибокого розуміння контексту оригіналу та культури цільової аудиторії. Як показує приклад перекладу англомовного фільму «Профі», багато реплік містять грубу лексику, емоційні вигуки та сленгові вислови, які передають характер персонажів і соціальну атмосферу сцени. Наприклад, сцена з вигуком «*Where is my* ***fucking*** *money?*» (32:08), перекладена як «*Де мої* ***кляті*** *гроші?»* (32:24), демонструє необхідність збереження емоційного напруження та агресивності персонажа. Перекладачеві доводиться підбирати українські еквіваленти, які звучать природно, передають емоційний заряд і водночас не спотворюють комічний чи драматичний ефект сцени.

Не менш важливим є передача загальної атмосфери хаосу або конфлікту. Репліка «***Everything is fucked!***» (34:58), адаптована як «***Це повна хрінь!***» (35:14), показує, як переклад дозволяє українському глядачеві відчути відчай та безвихідь персонажа, зберігаючи грубість оригінальної мови. Використання коротких, емоційно насичених слів допомагає зберегти швидкий темп діалогу та інтенсивність конфлікту. Подібним чином, лайливі вигуки на кшталт ***«Bastard!»*** (36:18) перекладені як «***Тварюка!***» (36:35) передають агресію персонажа і його соціальні стосунки з іншими героями, що є важливою складовою для розуміння характерів.

Ще одним важливим аспектом є передача гумору, іронії або легких, побутових елементів діалектного мовлення. Репліка *«Thought we could have a* ***little chat****»* (37:12), адаптована як *«Хотів з тобою* ***побелькотіти****»* (37:26), демонструє, як можна зберегти неформальність, невимушеність і специфіку спілкування персонажів через підбір лексики, що відповідає українському побутовому стилю. Водночас, сцена «*You slaughter Vory soldiers*» (38:01), перекладена як «*Ти по вуха в лайні*» (38:11), показує необхідність переносити метафоричні та емоційно насичені вислови таким чином, щоб український глядач відчув ту саму драматичну напруженість і соціальну належність персонажа до кримінального середовища.

Особлива увага приділяється реплікам, що поєднують наказовий тон та емоційне напруження. Наприклад, *«Eat your **fuckin' food**, then you put on the fucking clothes and **shut the fuck up**!»* (43:02), перекладене як «Жри свою **кляту їжу,** потім вдягнися і **стули писок**» (43:09), демонструє, як український переклад передає авторитет і агресивність мовлення, водночас зберігаючи ритм та емоційний характер оригіналу. Такі адаптації вимагають від перекладача точного розуміння контексту і специфіки персонажа, адже кожне слово підкреслює його соціальну позицію та відносини з іншими героями.

Не менш важливою є передача відтінків компліментів та неформальної взаємодії між персонажами. Репліка *«Mmm. You're so **fuckin' pretty***» (43:20), перекладена як «*Ммм. Яка ж ти **гарненька***» (43:31), показує, що при перекладі діалектного мовлення потрібно враховувати не лише грубу лексику, а й ніжні, інтимні моменти, щоб глядач відчув повноту емоційного спектра. Аналогічно, неформальні звертання, як-от *«How's it goin', **cat**?»* (44:18), перекладене як *«Як життя, **котику**?»* (44:27), демонструють, що переклад може зберегти тепло, дружність або іронічність мовлення, що важливо для відтворення соціокультурного контексту.

Важливо також передавати нюанси соціальних відносин та побутових ситуацій, що проявляється у репліках на кшталт *«Well, you never call me unless you need something»* (44:34), адаптованій як *«Ти ніколи не дзвониш просто потеревенити…»* (44:42), або *«Maybe you should get a beer there»* (45:06), перекладеній як «*Залітай туди на кухоль пива*» (45:16). Ці приклади показують, що переклад діалектного мовлення включає не лише грубість чи емоційність, а й дрібні культурні відтінки, що формують живу комунікацію персонажів.

Загалом у таблиці 3.2 відображені стратегії передачі діалектного та соціокультурного мовлення в українському кіноперекладі.

Таблиця 3.2

Стратегії передачі діалектного та соціокультурного мовлення в українському кіноперекладі

Оригінальна фраза	Український переклад	Особливості відтворення діалекту	Рекомендації для перекладача
Where is my fucking money?	Де мої кляті гроші?	Використання лайливих слів, емоційна експресія	Зберігати емоційний тон, адаптуючи лайку під українські реалії
Everything is fucked!	Це повна хрінь!	Інтенсивність емоцій, американський сленг	Застосовувати українські еквіваленти сленгу, що передають гнів
Bastard!	Тварюка!	Коротке образливе слово, інтенсивна емоційність	Використовувати українські лайливі слова з максимальною емоційною насиченістю
Thought we could have a little chat	Хотів з тобою побелькотіти	Розмовна форма, невимушена тональність	Використовувати українські діалектні або просторічні вирази для передачі невимушеності
You slaughter Vory soldiers	Ти по вуха в лайні	Метафоричне та сленгове висловлення	Передавати метафору українською, не втрачаючи грубості та конкретності
Eat your fuckin' food, then you put on the fucking clothes and shut the fuck up!	Жри свою кляту їжу, потім вдягнися і стули писок	Груба, прямолінійна форма мови	Слідувати за інтенсивністю лайки, адаптуючи конструкції до української мови
Mmm. You're so fuckin' pretty	Ммм. Яка ж ти гарненька	Сексуальний підтекст, емоційне підкреслення	Використовувати українські ласкаві чи емоційні форми для передачі інтонації
How's it goin', cat?	Як життя, котику?	Зменшувально-ласкавий термін, розмовна форма	Використовувати відповідники українською для передачі ніжності та дружелюбності
Well, you never call me unless you need something	Ти ніколи не дзвониш просто потеревенити…	Розмовний стиль, легка образа	Зберігати невимушений стиль, додавши українські просторічні вирази

Maybe you should get a beer there	Залітай туди на кухоль пива	Жаргонізм, легкий тон	Використовувати український сленг, що передає жартівливу інтонацію
You're up, kid	Твій вихід	Коротка розмовна форма, підтримка	Перекладати коротко та динамічно, щоб зберегти ритм сцени

Продовження таблиці 3.2

Like four pounds a month	Два кіло на місяць	Одиниці виміру, розмовний стиль	Переводити на зрозумілі українські одиниці, зберігаючи розмовність
And bring five stacks	І принеси п’ять штук	Сленг для грошей	Використовувати український сленг для грошей, щоб не втратити контекст

Джерело: сформовано автором на основі [65].

Загалом, на основі проведеного аналізу можна сформулювати низку рекомендацій щодо відтворення діалектного мовлення та соціокультурних особливостей персонажів у кіноперекладі. Перекладачеві слід уважно враховувати емоційний заряд і прагматичну функцію реплік, навіть коли доводиться адаптувати грубу лексику чи сленг. Використання еквівалентів, що передають тон, інтонацію та намір мовця, дозволяє зберегти характер персонажа та інтерактивний вплив на інших героїв.

Важливо зберігати соціокультурний контекст оригіналу, особливо коли репліки містять локальні реалії, побутові деталі або соціальні стереотипи. Перекладач повинен знаходити українські відповідники, які не спотворюють значення і одночасно зрозумілі для глядача, підтримуючи автентичність спілкування та соціальні відносини персонажів.

Слід приділяти увагу ритму, темпу діалогу та інтонаційним особливостям мовлення, особливо у сценах конфлікту, напружених ситуацій або комічного характеру. Короткі, емоційно насичені репліки, метафори та емоційні вигуки

повинні зберігати свою виразність, навіть якщо мова адаптується до норм цільової культури.

Доцільно використовувати різні стратегії адаптації, включаючи трансформацію, узагальнення або культурну заміну, щоб зберегти прагматичний потенціал мовлення та його соціальні маркери. При цьому важливо не втратити внутрішню логіку персонажа і комунікативну силу реплік, що визначає взаємодію між героями та розвиток сюжету.

Отже, рекомендації щодо відтворення діалектного мовлення в українському кіноперекладі включають: уважне підбирання лексики для збереження емоційного та соціокультурного контексту, адаптацію сленгу та грубої лексики, збереження ритму й інтонаційної насиченості, а також передачу побутових, іронічних і ніжних відтінків спілкування. Всі ці елементи дозволяють українському глядачеві відчути автентичність персонажів та глибину їхніх соціокультурних взаємодій.

Висновки до розділу 3

Аналіз лінгвістичних особливостей оригінальної версії фільму «Профі» свідчить про багатство мови персонажів, насиченої сленговими та просторічними виразами, емоційно забарвленими вигуками, ідіомами та гіперболізованими конструкціями. Діалекти й акценти виступають важливим засобом характеристики героїв: вони передають соціальний і культурний контекст, окреслюють їхній статус, походження, психологічний стан та характер.

Аналіз перекладацьких рішень у дубляжі фільму «Профі» показує, що адаптація діалектів, сленгу та просторічних виразів є складним процесом, який вимагає від перекладача не лише мовної компетенції, а й глибокого розуміння культурного та соціального контексту. Український дубляж успішно передає емоційне забарвлення, інтонаційні нюанси та характерні особливості мовлення персонажів, використовуючи як прямі, так і адаптовані еквіваленти. Часто

застосовуються просторічні вислови, локалізація культурних реалій, зміни у грубій лексиці або сленгу, що дозволяє зробити репліки більш природними.

Водночас переклад демонструє тонке балансування між точністю передачі змісту та відтворенням стилістичних і соціальних відтінків оригіналу. Адаптовані звертання, гумористичні вислови, а також числові та грошові одиниці створюють відчуття природності та живої комунікації, водночас підтримуючи соціальний і психологічний портрет персонажів.

Збереження прагматичного потенціалу діалектного мовлення у перекладі є надзвичайно важливим для формування автентичності персонажів і цілісного сприйняття сюжету. Перекладач має не лише передати фактичний зміст висловлювання, але й відтворити його емоційний заряд, соціальний підтекст і комунікативну функцію. Використання просторічних та сленгових елементів в українському дубляжі свідчить про прагнення відтворити агресивність, іронію чи зневажливість оригіналу, але водночас адаптувати їх до культурних норм українського мовного простору. Приклади з фільму показують, що саме баланс між збереженням емоційного напруження та культурною прийнятністю забезпечує адекватність перекладу та його вплив на глядача.

Аналіз прикладів перекладу реплік із фільму свідчить про те, що збереження соціокультурного компонента діалектів та акцентів у процесі дубляжу є складним і багатогранним завданням. Перекладач повинен враховувати не лише зміст, а й прагматичне навантаження висловлювань, що формує образ персонажа, його соціальний статус і приналежність до певного середовища. Використання жаргону, вульгаризмів чи діалектизмів створює особливу атмосферу оригіналу, однак їхнє буквальне відтворення у перекладі може бути незрозумілим, неприродним або навіть надто різким для української аудиторії. Тому перекладачі часто застосовують стратегії адаптації, пом’якшення чи трансформації, намагаючись знайти еквіваленти, які передаватимуть той самий прагматичний ефект, навіть якщо вони не є дослівними.

Рекомендації щодо відтворення діалектного мовлення в українському дубляжі охоплюють не лише адекватну адаптацію лексики, а й збереження ритму, інтонаційної насиченості та побутових відтінків мови. Перекладач має балансувати між автентичністю оригіналу та природністю українського мовлення, забезпечуючи глядачу повноцінне емоційне й соціокультурне сприйняття сцен.

ВИСНОВКИ

Визначено, що поняття діалекту та акценту є важливими складовими лінгвістичних досліджень, оскільки вони відображають мовну, соціальну та культурну різноманітність суспільства. Діалект охоплює комплекс лексичних, граматичних, фонетичних і стилістичних особливостей, притаманних певній територіальній або соціальній групі, тоді як акцент стосується насамперед фонетичних відмінностей, що сигналізують про регіональне або соціальне походження мовця. Обидва явища відіграють не лише комунікативну, а й ідентифікаційну функцію, слугуючи маркерами належності до певної спільноти. Відтворення діалектів і акцентів у перекладі, зокрема кіноперекладі, є складним завданням, яке потребує від перекладача не лише фонетичних знань, а й глибокого розуміння соціокультурного контексту, щоб зберегти автентичність персонажів.

Зазначено, що соціолінгвістичний аспект перекладу діалектного мовлення є важливим і багатогранним процесом, який виходить за межі простого перенесення слів з однієї мови в іншу. Він вимагає від перекладача глибокого розуміння не лише лінгвістичних особливостей, а й соціокультурного контексту, у якому функціонує оригінальний текст. Перекладач має зберегти у перекладі соціальну ідентичність, регіональні та культурні особливості персонажів, при цьому враховуючи обмеження аудіовізуального формату, технічні умови та особливості цільової авдиторії.

Досліджено, що класифікація діалектів та акцентів в англійській і українській мовах відображає багатство та різноманітність мовних форм, що виникли під впливом історичних, культурних і соціальних чинників. Ці мовні варіанти не лише демонструють географічну та соціальну приналежність носіїв, а й несуть важливу соціокультурну інформацію, що впливає на сприйняття особистості. Розуміння цих особливостей є важливим для збереження мовного колориту, точного перекладу та ефективної міжкультурної комунікації, що сприяє збереженню культурної ідентичності і мовного різноманіття як цінного надбання.

Визначено, що діалекти та акценти у кінодискурсі є невіддільною частиною художнього оформлення фільму, що виконує не лише естетичну, а й глибоку змістову функцію. Вони допомагають глядачеві краще зрозуміти походження, соціальний статус, психологічний стан персонажів та відтворюють автентичне культурне. Крім того, використання діалектів та акцентів створює певні виклики для перекладу, однак їхнє грамотне відтворення у перекладацькому процесі дозволяє зберегти глибину образів та культурну автентичність кінематографічного твору.

Зазначено, що загальнонаукові та спеціальні методи дослідження перекладу діалектного мовлення формують комплексний підхід до вивчення цього складного явища, поєднуючи теоретичний аналіз, детальний лінгвістичний опис і практичні перекладацькі стратегії. Загальнонаукові методи, такі як аналіз, індукція, дедукція та порівняльний аналіз, допомагають встановити основні закономірності та структурувати знання про процес перекладу, тоді як спеціальні лінгвістичні методи дозволяють розкрити фонетичні, лексичні, граматичні й стилістичні особливості діалектного мовлення та їх відтворення в перекладі. Практичні стратегії, як компенсація, трансформація і транскрипція, сприяють збереженню стилістичного й культурного колориту, а соціолінгвістичні методи забезпечують фіксацію автентичної мовної поведінки носіїв і врахування соціокультурного контексту. Така інтеграція методів є необхідною для адекватного й глибокого дослідження

перекладу діалектного мовлення, що дозволяє зберегти його автентичність і функціональне значення у цільовому тексті.

Наголошено на тому, що відтворення діалектів у перекладі є складним поєднанням технічних і творчих завдань, що потребує від перекладача не лише високої мовної майстерності, а й глибокого розуміння культурного та соціального контексту. Вибір між адаптацією та збереженням чужорідності, використанням лексичних трансформацій, фонетичних і стилістичних прийомів, а також соціальних маркерів визначається жанром твору, цільовою аудиторією та задумом автора. Грамотне застосування цих стратегій дозволяє зберегти автентичність та атмосферу оригіналу, водночас забезпечуючи зрозумілість і цілісне сприйняття тексту читачем.

Схарактеризовано, що кіноперекладє складним і багатогранним процесом, що вимагає від перекладачів не лише високого рівня мовної компетентності, а й глибокого розуміння культурних особливостей, технічної майстерності та творчого підходу. Він поєднує передачу змісту, емоційного забарвлення та невербальних елементів, забезпечуючи доступність кінопродукції для міжнародної аудиторії і сприяючи ефективній міжкультурній комунікації. Якісний кіноперекладне лише зберігає художню цінність оригінального твору, а й дозволяє глядачам різних культур повністю зануритися у сюжет і атмосферу.

Досліджено, що оцінка адекватності перекладу діалектного мовлення в кіно ґрунтується на низці комплексних критеріїв, які враховують лінгвістичні, культурні та технічні аспекти процесу перекладу. Лексична відповідність передбачає збереження унікальних діалектизмів і мовного колориту, що допомагає передати індивідуальність персонажів та їх соціокультурний контекст. Синтаксична адекватність забезпечує збереження характерної структури речень без втрати зрозумілості для глядача. Фонетична адаптація, особливо важлива в дубляжі, передає інтонаційні та акцентні особливості, що створюють реалістичність персонажів. Культурна відповідність дозволяє адаптувати локальні реалії і традиції так, щоб вони були зрозумілі цільовій

аудиторії. Контекстуальна релевантність враховує соціальний статус, емоції та ситуацію спілкування персонажів. Збереження гумору та емоційного забарвлення допомагає передати тонкі відтінки змісту, а врахування технічних обмежень забезпечує синхронізацію дубляжу чи оптимальний обсяг субтитрів.

Проаналізовано, що лінгвістичні особливості оригінальної версії фільму «Профі» проявляються через різноманіття діалектів, акцентів, сленгових та емоційно забарвлених виразів, які слугують важливим засобом характеристики персонажів, передаючи їхній соціальний статус, походження та психологічний стан. Такі мовні нюанси створюють автентичність діалогів і роблять взаємодію героїв більш живою та переконливою.

Визначено, що переклад персонажів фільму «Профі» поєднує точну передачу змісту та адаптацію мовних і стилістичних особливостей для української аудиторії. Перекладачі активно використовують просторіччя, сленг, грубу лексику та локалізовані культурні реалії, щоб відтворити емоційне забарвлення, характер та соціальний статус героїв. Завдяки цьому діалоги звучать природно, зберігають гумор та драматургічні ефекти оригіналу, водночас створюючи зрозумілий і органічний для глядача український контекст, що підтримує автентичність взаємодії персонажів і сприйняття сюжету.

Схарактеризовано, що збереження прагматичного потенціалу діалектного мовлення у перекладі полягає не лише у передачі змісту, а й у відтворенні емоційної насиченості, соціального підтексту та характеру персонажів. Українські перекладачі, адаптуючи лайку, просторіччя й діалектні елементи, досягають балансу між автентичністю та культурною прийнятністю, завдяки чому дубляж зберігає комунікативну силу оригіналу. Приклади з фільму демонструють, що саме прагматична точність дозволяє глядачеві повною мірою сприйняти напруження, агресію чи іронію героїв, а також зануритися в атмосферу твору без втрати автентичності.

Аналіз перекладу реплік із фільму показав, що відтворення соціокультурного компонента діалектів та акцентів є складним завданням, оскільки перекладач повинен передати не лише зміст, а й прагматичне

навантаження висловлювань. Використання діалектизмів, сленгу або вульгаризмів створює автентичну атмосферу оригіналу, проте прямий переклад таких елементів може бути незрозумілим або надто різким для українського глядача. Через це перекладачі часто застосовують стратегії адаптації, трансформації або культурної заміни, щоб зберегти характер мовлення та соціокультурний контекст, водночас підтримуючи природність та сприйнятність тексту. Труднощі полягають у балансі між точністю передачі змісту і збереженням культурних особливостей, що робить переклад справжнім мистецтвом і вимагає глибокого розуміння обох культур.

Зазначено, що аналіз перекладів англомовного фільму «Профі» демонструє необхідність комплексного підходу до відтворення діалектного мовлення в українському кіноперекладі, поєднуючи лінгвістичну точність із соціокультурним контекстом. Зокрема, успішне передавання емоційного та соціального забарвлення реплік досягається через використання українських еквівалентів лайки, сленгу, просторічних та метафоричних виразів, а також збереження ритму, інтонаційної насиченості та побутових відтінків мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова О. В. Молодіжний соціолект як лінгвістичний феномен (до питання термінологічного визначення поняття). *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки*. 2014. № 19. С. 3-10. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvpupu_2014_19_3

2. Андрейчук Н. І. Одиниці дискурсу у різних програмах мовознавчих досліджень. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія : Філологічні науки (мовознавство)*. 2014. № 1. С. 5-10. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P2

1DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=nvddpufm_2014_1_3

3. Ареф'єва Н. Г. Діалектна фразеографія в контексті лінгвістичних досліджень: історія і сучасність. *Записки з українського мовознавства*. 2022. Вип. 29. С. 3-24. https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/09473162-f897-4f07-87d3-9aac509c95c6/content

4. Беркун В. О., Гастинщикова Л. О. Відтворення фонологічних стилізацій на позначення акценту українською мовою в художній літературі. *Фаховий та художній переклад*: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць / за заг. ред. С.І. Сидоренка. Київ: Аграр Медіа Груп, 2021. С. 134-141. https://er.nau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/179f520e-acc0-422d-b4c2-e1df39b30349/content

5. Бечко Я. В. Діалекти в органічній цілісності національної мови. *Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір:* матеріали IV Всеукраїнської інтернет-конференції, м. Умань, 06 квітня 2022 р. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2022. С. 5-8. https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/15218/1/Faktory_rozvytku_leksychnogo_zapasu_amerykanskogo_variantu_angliiskoi_movy.pdf#page=5

6. Бечко Я. В. Концепція територіальних діалектів. *Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в європейський простір: матер*. Всеукраїнської наукової інтернетконференції, м. Умань, 20 травня 2016 р. Умань: Видавець "Сочінський М.М.", 2016. С. 12-14. https://langs.udau.edu.ua/assets/files/konkursi/zbirnik-kafedra-ukrainskoi-ta-inozemnih-mov-unus.pdf#page=12

7. Буць Ж. В. Фонетичні маркери емоційного стану героїв у французькому кіно дискурсі. *Сучасні тенденції фонетичних досліджень* : збірник матеріалів Круглого столу (м. Київ,12 травня 2017 рік). Київ : Міленіум, 2017. С. 73-75. https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/e52914f3-0328-4dd1-8eee-bde06f35ca2f/content

8. Варга Н.І., Зикань Х.І., Берта Е.Т. Вступ до перекладознавства (для студентів 2 курсу галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія предметної спеціальності 035.071 Філологія. Угро-фінські мови та літератури (переклад включно), перша – угорська освітньо-професійної програми «Угорська мова та література. Англійська мова. Переклад»). Навчально-методичний посібник / Уклад. Н. Варга., Х.Зикань, Е.Берта. Ужгород. ДВНЗ «УжНУ», 2023. 138 с. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/61078/1/%D0%92%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B0.pdf

9. Волочнюк І. С. Особливості кіноперекладу сучасного польського фентезі (на матеріалі польського серіалу «Відьмак» («Wiedźmin») (2002))»: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра : спец. 035 Філологія / наук. кер. В. П. Яручик ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2024. 89 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/26506/1/volochniuk_2024.pdf (дата звернення: 01.07.2025).

10.Вплив культурних особливостей на процес перекладу. URL: https://translate.jurklee.ua/uk/vliyanie-kulturnyh-osobennostej-na-process-perevoda (дата звернення: 01.07.2025).

11.Гаман, І. А. Кіноперекладяк вид аудіовізуального перекладу. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2023. Т. 2. Вип. 28. С. 137–141. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/63590/1/%d0%9a%d0%86%d0%9d%d0%9e%d0%9f%d0%95%d0%a0%d0%95%d0%9a%d0%9b%d0%90%d0%94%20%d0%af%d0%9a%20%d0%92%d0%98%d0%94%20%d0%90%d0%a3%d0%94%d0%86%d0%9e%d0%92%d0%86%d0%97%d0%a3%d0%90%d0%9b%d0%ac%d0%9d%d0%9e%d0%93%d0%9e%20%d0%9f%d0%95%d0%a0%d0%95%d0%9a%d0%9b%d0%90%d0%94%d0%a3.pdf

12.Гармаш Т. А. Особливості перекладу діалектизмів німецькою мовою (на основі твору Марії Матіос "Солодка Даруся"). *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Сер. : Філологічні науки (мовознавство).* 2019. № 12. С. 30-34. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=nvddpufm_2019_12_8

13.Гудманян А. Г. Переклад жаргонізмів сленгу і пейоративної лексики художніх фільмів США. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Серія : Філологічні науки*. 2014. Кн. 3. С. 58-61. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nzfn_2014_3_14

14.Гудманян А. Г., Струк І. В. Відтворення фонографічних аномалій діалектного мовлення в перекладі (на матеріалі творів Марка Твена та їх перекладів українською й російською мовами). *Одеський лінгвістичний вісник*, 2014. Вип. 4. С. 52–55. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=olinv_2014_4_16

15.Данкевич Т. Переклад авторських неологізмів в англійській мові. *Мова і культура*, 2014. Вип. 17, т. 3. С. 341-346. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Mik_2014_17_3_55

16.Девіцька А.І., Курах Н.П., Сідун Л.Ю. Конспект лекцій до дисципліни «Теорія та практика перекладу» для здобувачів вищої освіти першого рівня усіх спеціальностей (денна та заочна форми навчання). Ужгород: електронне видання, 2022. 36 с.

https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/46083/3/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B8%CC%86%20%D0%B7%20%D0%A2%D0%9F%D0%9F.pdf

17.Діалекти англійської, американського і британського мов – LEARN ENGLISH – Вчимо англійську самостійно вдома, швидко і безкоштовно. URL: https://learn-english.net.ua/gramatika/dialekti-anglijskoi-amerikanskogo-i-britanskogo-mov-learn-english-vchimo-anglijsku-samostijno-vdoma-shvidko-i-bezkoshtovno (дата звернення: 02.07.2025).

18.Діалекти й акценти англійської мови: що в них особливого. URL: https://greencountry.com.ua/journal/read/dialekty-i-aktsenty-anhliyskoyi-movy-shcho-v-nykh-osoblyvoho (дата звернення: 01.07.2025).

19.Діалекти української мови: як говорить Україна від Галичини до Слобожанщини. URL: https://znayshov.com/News/Details/dialekty_ukrainskoi_movy_Yak_hovoryt_ukraina_vid_halychyny_do_slobozhanshchyny (дата звернення: 02.07.2025).

20.Діалект / М. Г. Железняк, Л. Т. Масенко. Енциклопедія Сучасної України НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. URL: https://esu.com.ua/article-24450 (дата звернення: 01.07.2025).

21.Драбов Н. До питання перекладу англійських неологізмів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 13, 2015. С. 176-181. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/81120/2/Lib.pdf;jsessionid=BD4EBCD51733D895CF2D16A8DB424AB1

22.Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ. 2020. 920 с.https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/469/1/%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA_RD-%D0%A1%D1%83%D1%87_%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2_%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281%29.pdf

23.Карабан В. І. Переклад з української мови на англійську мову : [навч. посібник- довідник для студ. вищих закладів освіти]. Вінниця : Нова книга,

2003. 608 с. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/46083/3/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B8%CC%86%20%D0%B7%20%D0%A2%D0%9F%D0%9F.pdf

24.Коваленко Н. Д. Фраземіка південнозахідного наріччя: лексикографічний досвід. *Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: науковий збірник*, 2015. Вип. XI. С. 221-224. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Ioisn_2015_11_39

25.Ковтун О. В. Діалектна лексика у сучасній українській прозі в аспекті перекладу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія».* 2017. № 28. С. 184–188. http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v28/49.pdf

26.Козаченко І.В. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*, 2014. № 25. Том 2. С. 166-168. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvmgu_filol_2016_25(2)__50

27.Колісник М. П. Стан досліджень територіальних діалектів англійської мови. Взаємодія одиниць мови і мовлення : комунікативнокогнітивний, соціокультурний, перекладознавчий і методичний аспекти : *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції.* Київ: НТУУ «КПІ», 2013. С. 24-28. https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/9dfd6996-725d-42e5-88fe-3e924bb2b848/content

28.Колоїз Ж. В. Діалектизми в романі Марії Матіос «Солодка Даруся». *Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного*

університету. 2010. Вип. 4. С. 98–117. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=PhSt_2010_4_14

29.Коржова, Є.О. Функціонування молодіжного сленгу сучасної англійської мови. *Перекладацькі інновації : матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції*, м. Суми, 15-16 березня 2013 р. / Ред.кол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.В. Ємельянова та ін. Суми : СумДУ, 2013. С. 25-26. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/30494/1/Korzhova%20E.O.%20Funktsinuvannia.pdf

30.Корнієнко Л. М. Українська фразеографія другої половини XX – початку XXI століть: тлумачні та перекладні словники: дис. … канд. філол. н. Київ, 2017. 217 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Korniienko_Larysa/Ukrainska_frazeohrafiia_druhoi_polovyny_KhKh__pochatku_KhKhI_stolit_tlumachni_ta_perekladni_slovnyky.pdf

31.Косенко М. Мовлення в сучасному українському кіно (на прикладі фільмів 2010-х рр.). *Мовний простір слов'янського світу : тези доповідей III Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів і молодих учених*. 2017. С. 45-48. https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d309b41f-4c6e-4884-badd-55b888517590/content

32.Кузенко Г. М. Культурологічний аспект перекладу у міжмовній комунікації. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2017. № 2(24), 2 т. С. 22-26. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=mnj_2017_2%282%29__6

33.Кузенко Г. М. Перекладацькі функції та їхня роль у діяльності перекладача. *Науковий вісник ДДПУ імені Івана Франка. Серія «Філологічні науки».* 2016. № 6. С. 84-86.

http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=nvddpufm_2016_6_20

34.Культурологічний і соціологічний аспекти перекладознавства. URL: https://ppt-online.org/57099 (дата звернення: 05.07.2025).

35.Липовецька Т.О. Відтворення аномалій діалектного мовлення у перекладі. *Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць* / за заг. ред. А.Г. Гудманяна, С.І. Сидоренка. Київ: Аграр Медіа Груп, 2015. С. 298-302. https://er.nau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a254bfeb-956f-464b-b9f1-13cd1d773b94/content

36.Матвіїшин О. М. Діалектизми Василя Стефаника крізь призму перекладу німецькою мовою. *Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Філологічні науки.* 2019. Вип. 175. С. 714–718. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nzs_2019_175_139

37.Медвідь О. М., Часовських А. А. Відтворення лінгвостилістичних особливостей кінотексту при дублюванні англомовних фільмів українською мовою. 2015. С. 164-192. URL: http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/262/7261/15110-1?inline=1 (дата звернення: 20.06.2025).

38.Миргород В. О. Особливості відтворення діалектного мовлення (на прикладі роману К. Стокетт «Прислуга» та його перекладу українською мовою). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Перекладознавство*, 2024. Том 35 (74). С. 236-241.https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/5_2024/part_1/41.pdf

39.Могильницький В. В. Врахування регіональних особливостей при перекладі британських діалектів та сленгу (на матеріалі кінодискурсу) : дипломна робота магістра : 035 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно) / В. В. Могильницький ; Хмельниц. нац. ун-т. Хмельницький, 2020. 147 с. https://elar.khmnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/60acc7c0-ff83-44f6-a7d5-c65c26c71eed/content

40.Нузман О., Лесінська О. Відтворення діалектної та розмовної лексики в англомовному перекладі фільму “Памфір”. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Серія: Германська філологія*. 2024. Вип. 846. С. 78–90. https://journals.chnu.edu.ua/gp/article/view/74/256

41.Онушканич І. В., Штогрин М. В. Сленг як перекладознавча категорія: поняття, етимологія, способи перекладу. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка.* 2014. № 75. С.296–300. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=VZhDU_2014_3_58

42.Павельєва А.К. Кіноперекладяк особливий вид художнього перекладу. *Тези 76-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету* (Полтава, 14 травня – 23 травня 2024 р.). Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2024. Т. 1. С. 312–313. https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PoltNTU/15933/1/17.pdf

43. Перетокіна В. Ф. Нові тенденції застосування стратегій перекладу галузевої літератури. URL: https://confcontact.com/2014_04_25edu/56_Peretokina.htm (дата звернення: 05.08.2025).

44.Плетенецька Ю. М. Відтворення метафоричних словосполучень у дубльованих перекладах американських художніх фільмів. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна.* 2014.

Вип. 45. С. 303-304. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nznuoaf_2014_45_90

45.Плетенецька Ю. М. Переклад жаргонізмів, сленгу, вульгаризмів та різновидів соціального діалекту в творі Дж. Селінджера "Над прірвою в житі". *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна*. 2016. Вип. 61. С. 321-324. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nznuoaf_2016_61_122

46.Руденко М. Ю. Арго, жаргон і сленг у європейському й американському мовознавстві: історія і сучасний стан дослідження : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.15 / Марина Юріївна Руденко; наук. кер. В. А. Глущенко; Державний заклад "Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського". Одеса, 2019. 24 с. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/2049/1/aref_Rudenko%20M.%20Ju..pdf

47.Сафонюк Є. І. Європейська хартія регіональних мов або мов меншин: науковий дискурс в Україні. *Політикус* : наук. журнал. 2022. № 5. С. 141–148. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/16719/1/Safoniuk%20Yelyzaveta%20Ihorivna.pdf

48.Серебрянська О. В. Кіноперекладː специфіка та сратегії. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна*. 2016. Вип. 62. С. 294-297. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nznuoaf_2016_62_108

49.Софієнко І. Переклад кінокомедій українською: крізь терни до сміху. Мовні і концептуальні картини світу. 2013. Вип. 46 (4). С. 42–49. URL:

http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Mikks_2013_46(4)__8 . (дата звернення: 20.06.2025).

50.Спанатій Л.С. Діалектизми та їх місце в мовному і метамовному дискурсі (на матеріалі роману «Століття Якова» В. Лиса). *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер. : Філологія. Мовознавство.* 2013. Т. 219. Вип. 207. С. 109–112. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Npchdufm_2013_219_207_27

51.Статівка А. О. Функціональний аспект дослідження перекладу фонографічних стилізацій. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*. 2017. Вип. 86. С. 160–166. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=VKhIPG_2017_86_23

52.Струк І. В. Стратегії відтворення аномалій діалектного мовлення в перекладі (на матеріалі творів Марка Твена та їхніх перекладів українською та російською мовами). *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах.* 2014. № 30. С. 83–97. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=gotvnz_2014_30_10

53.Сунг О. М. Відтворення територіальних і соціальних діалектів як різновидів індивідуального мовлення персонажів в українському художньому перекладі. *Закарпатські філологічні студії* / редкол.: І. М. Зимомря (голов. ред.), М. М. Палінчак, Ю. М. Бідзіля та ін. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2021. Т. 2, вип. 17. С. 93–98.

https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/60935/1/%d0%92%d0%86%d0%94%d0%a2%d0%92%d0%9e%d0%a0%d0%95%d0%9d%d0%9d%d0%af%20%d0%a2%d0%95%d0%a0%d0%98%d0%a2%d0%9e%d0%a0%d0%86%d0%90%d0%9b%d0%ac%d0%9d%d0%98%d0%a5%20%d0%86%20%d0%a1%d0%9e%d0%a6%d0%86%d0%90%d0%9b%d0%ac%d0%9d%d0%98%d0%a5%20%d0%94%d0%86%d0%90%d0%9b%d0%95%d0%9a%d0%a2%d0%86%d0%92.pdf

54. Танцура В. Є. Лінгвокультурологічні аспекти перекладу художніх фільмів англійською мовою (на матеріалі оригіналу фільму "Тіні забутих предків"). *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки*. 2014. № 3. С. 45-50. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vluf_2014_3_9

55. Танчак А. А, Кальниченко О. А. Передача в кіноперекладі сленгу, діалектів та багатомовності. *In Statu Nascendi. Актуальні проблеми перекладознавства* : збірник студентських статей. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна; НТМТ, 2022. Вип. 22. С. 198-203. URL: https://foreign-languages.karazin.ua/resources/d5bf55eef96046e0876b662543a0c5e1.pdf#page=198 (дата звернення: 10.06.2025).13

56. Уманець Р. С. Перекладацькі рішення при відтворенні реалій у художньому перекладі німецькою мовою (на матеріалі перекладу роману Марії Матіос «Солодка Даруся»). *Мовні і концептуальні картини світу.* 2015. Вип. 51. С. 576–583. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Mikks_2015_51_85

57. Хлюстова, А. Лінгвістична сутність поняття «Сленг». Перекладацькі інновації : матеріали V Всеукраїнської студентської науковопрактичної конференції (м. Суми, 12-13 березня 2015 р.). Суми : СумДУ, 2015. С. 55–56.

https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/39151/1/Khlyustova%20.pdf

58. Часовських, А. А. Переклад емотивно-експресивної лексики в кінофільмі «Я – панда» / “Turning red” (на основі дубляжу студіями “LeDoyen” і “DniproFilm”) : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня магістра : спец. 035 - філологія / наук. кер. М. В. Черник. Суми: Сумський державний університет, 2022. 94 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/90495/1/Chasovskykh_mag_rob.pdf (дата звернення: 20.06.2025).

59. Черевко І. В. Здобутки української діалектної фразеографії XXI ст. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. *Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України*, 2018. Вип. 31. С. 240-250. https://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/publications/materials/ukraina/031-ukraina-kulturna-spadstchyna-natsionalna-svidomist-derzhavnist/?id=126

60. Чорнобай В.Г. Сленг, історія виникнення, визначення поняття. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Філологічні науки*. 2014. Вип. 206. С. 76–81. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=nvnau_fil.n_2014_206_12

61. Шевчук Ю. Мова в сучасному кінематографі України. URL: https://zbruc.eu/node/102930 (дата звернення: 02.07.2025).

62. Шерстюк О. І. Німецькі запозичення в українському діалектному мовленні закарпатського ареалу. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського* : *Лінгвістичні науки* : зб. наук. праць. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. №39. С. 157-167. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/21761/1/39-13.pdf

63. Шульженко Ю.М. До проблеми кіноперекладу: культурний аспект (на матеріалі екранізацій романів Гелен Філдінг). *Актуальні проблеми філології та*

перекладознавства. 2016. Вип. 10(3). С. 235-241. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apftp_2016_10(3)__45

64.Які види акцентів в англійській мові. 2024. URL: https://speak-up.com.ua/news/yaki-vydy-akczentiv-v-anglijskij-movi/ (дата звернення: 01.07.2025).

65.A working man («Профі»). URL: https://uaserial.top/movie-a-working-man (дата звернення: 01.07.2025).

66.Benlakdar M. A Sociolinguistic Exploration of Sociolects in Translation. *ALTRALANG Journal*, 2020. №2(1). P. 88–99. https://revue.univ-oran2.dz/revuealtralang/index.php/altralang/article/view/46/39

67.Britannica. URL: https://www.britannica.com/search?query=dialect (дата звернення: 01.07.2025).

68.Lee S. The Linguistics of Accent. 2025. URL: https://www.numberanalytics.com/blog/linguistics-of-accent-formation (дата звернення: 01.07.2025).

69.Oskina N. O. On the issue of rendering stylistic coloring of cockney dialect in translation. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського : Лінгвістичні науки* : зб. наук. праць. Одеса : Астропринт, 2019. № 29. С. 216-230. http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/8608/1/Oskina%20Natalia%20Oleksandrivna%202019.pdf

70.O'Sullivan C. Translating Popular Film. Palgrave Macmillan, 2011. 243 p. URL: https://www.academia.edu/76746416/Translating_Popular_Film (дата звернення: 20.06.2025).

71.Prysyazhnyuk O. Y. Some peculiarities of South Western regional pronunciation. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського : Лінгвістичні науки* : зб. наук. праць. Одеса: Астропринт, 2013. № 17. P. 149-157.

http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/14599/1/Prysyazhnyuk%20O.%20Y.%20%202013.pdf

72. Silverstein M. Indexical order and the dialectics of sociolinguistic life. *Language & Communication*, 2003. № 23(3-4). P. 193–229.https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0271530903000132

ДОДАТКИ

Додаток А

Транскрипти діалогів з фільму «Профі» (оригінал та переклад)

You **weren't** 7:37

Я був ввічливим 7:44

Holy **fuck**! 8:14

Чорт забирай! 8:22

If Dad knew, he'd **shit bricks** 8:21

Якщо тато дізнається - **обкезається** 8:27

Snitches get snitches 8:51

Пельку на петельку 8:58

Just get my back if I ever need it 8:52

Прикриєш мене, якщо знадобиться 8:58

Come on 11:06

Та годі 11:10

Anything 11:45

Що завгодно 11:51

This guy’s got a team **of thousand-dollar-an-hour** attorneys 13:40

У нього команда адвокатів **за тисячу баксів** на годину 13:49

I have **a cousin. Or seven** 14:15

Я маю **родича. Або кількох** 14:20

What the fuck are we still doing here? 15:38

Якого хріна ви досі тут робимо? 15:45

What the fuck does that mean? 15:43

Що це **в біса** означає? 15:51

Bad **energy** 16:58

Це поганий **вайб** 17:06

Oh, my God, I look **mad busted** 17:19

О, Господи, це **повний треш** 17:28

Okay, well, **pick your battles, 'cause we're leavin' in 30** 17:24

Гаразд, **причепурись,** бо ми вже **закругляємось** 17:32

If you'd shot a foot to the left, **I'd be dead** 20:20

Кілька сантиметрів лівіше, і мені **гаплик** 20:32

That eats at me 20:43

Це мене вбиває 20:56

Get in here. **We're eating** 21:40

Вечеря готова 21:54

and I left the Royal Marines, a lot of people **would've given up on me** 23:07

… я пішов з морської піхоти, чимало хто **поставив хрест на мені** 23:20

Thank you, **bro** 25:06

Дякую, **чувак** 25:18

Your adventure, kid 27:36

Оце ти вляпався 27:55

Fuckin' poobutt can't hold her drink 28:01

Курва бухати не вміє 28:21

Get the fuck up 28:22

Піднімай сраку 28:41

They wipe out **entire fucking bloodlines** 29:19

Вони знищать, **і вирізають цілі родини** 29:36

Fair enough 29:20

Безсоромники 29:39

Open the door. **Fuckin' kill you** 29:40

Відчиняй двері, **або знесу голову** 29:58

What the fuck have you two done, huh? **31:36**

Що ви двоє **в біса** накоїли? 31:54

Where is my **fucking** money? 32:08

Де мої **кляті** гроші? 32:24

Everything is **fucked!** 34:58

Це повна **хрінь**! 35:14

Bastard! 36:18

Тварюка! 36:35

Thought we could have a **little chat** 37:12

Хотів з тобою **побелькотіти** 37:26

You **slaughter Vory soldiers** 38:01

Ти **по вуха в лайні** 38:11

Eat your **fuckin'** food, then you put on the **fucking** clothes and **shut the fuck up**! 43:02

Жри свою кляту їжу, потім вдягнися і стули **писок** 43:09

Mmm. You're so **fuckin' pretty** 43:20

Ммм. Яка ж ти **гарненька** 43:31

How's it goin', cat? 44:18

Як життя, котику? 44:27

Well, you never **call me unless** you need something 44:34

Ти ніколи не дзвониш просто **потеревенити**… 44:42

Maybe you should get a beer there 45:06

Залітай туди на кухоль пива 45:16

You're up, kid 46:50

Твій вихід 47:02

Like **four pounds** a month 50:59

Два кіло на місяць 50:13

And bring five **stacks** 51:39

І принеси п’ять **штук** 51:56

Now get the **fuck outta here** 51:45

А тепер іди 52:00

This is like an **awkward** Tinder date 52:24

Ніби **стрьомне** побачення в Тіндері 52:37

I'm gonna tell you where the skante's at, **big dog** 53:54

Я скажу, де твій товар, **здорованю** 54:09

Just like you, **cutie** 56:07

Прямо, як ти, **гарнюня** 56:24

Cause these **motherfuckers are as high power as it gets** 57:24

Бо ці **виродки потужні, що триндець** 57:42

How you doin'? 58:01

Як ся маєш? 58:18

You drive **rental** 59:15

Ти орендуєш **тачку** 59:33

I am the **big potatoes** 59:36

Я ж тут **велика рибина** 59:55

We are **aware** 1:00:51

Ми в **курсах** 1:01:10

Fuck! 1:03:22

Бляха! 01:03:49

Nothing **fucking** happened 1:05:08

І тут нічого **бляха** не сталося 1:05:24

You're **on the payroll too**? 01:05:11

То ви «**на зарплаті**» я бачу? 1:05:27

Ah, you **two assholes** 1:05:42

А, це ви, **вилупки** 1:05:57

He **wouldn't shut up** 1:05:50

Він **не затикався** 1:06:05

Not bite **fucking face** off! 1:10:35

А не відгризати їм **пики**! 1:10:45

You just **fucked** me out of 200 **grand** 1:10:42

Ти щойно **підісрав** мене на 200 **штук** 1:10:50

Fucking beyond. He was this **close to smokin'** us both 1:11:04

Чувак. Майже не **порішив** нас обох 1:11:14

Let's do the little bitch 1:11:06

Прикінчимо сучку 1:11:16

The **Brotherhood treats** me like I'm **radioactive** 1:13:47

Я для **клану** ніби якийсь **прокажений** 1:13:53

Fucking girl! 1:23:49

Кляте стерво! 1:23:55

Fuckin' move, Viper 1:24:01

Ворушися, Вайпере 1:24:06

Fucking dome the bitch! 1:26:32

Прикінчи це стерво!1:26:41

You **should disappear** 1:29:21

Зникни звідси 1:29:33

Why you do all this for a **whore?** 1:30:46

Нащо це все робити для **шльондри**? 1:31:00

That **motherfucker** we **hooked up** with Dimi **clapped** out half a dozen Russians tonight 1:34:37

Той, **вилупок,** якого ми **звели** з Дімі, **прикінчив** сьогодні пів дюжини 1:34:55

Mount up! 1:34:51

Всі по конях! 1:35:09

Let's go get this **motherfucker** 1:39:21

Дістанемо цього **виродка** 1:39:32

Shut the **fuck** up! 1:40:05

Закрий свою **ротяку**! 1:40:15

Mind your ears 1:45:13

Затули вуха 1:45:29

Time to go 1:45:36

Забираймось 1:45:43

Get me **the hell outta** here 1:46:28

Забери мене **нафіг** звідси 1:46:34